

17
Warszawa,marca 2023 r.

**MINIMALNY ZAKRES TREŚCI KSZTAŁCENIA
PROGRAMU SZKOLENIA
ZAWODOWEGO PODSTAWOWEGO
REALIZOWANEGO NA STUDIACH WYŻSZYCH
NA KIERUNKU
PRAWO, ADMINISTRACJA, BEZPIECZEŃSTWO
NARODOWE, BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE**

Biurow Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej Komendy Głównej Policji

SPIS TREŚCI

I. Informacja o programie szkolenia zawodowego policjantów.	3
II. Charakterystyka przekazanych treści kształcenia.	4
1. Nazwa	4
2. Ogólna charakterystyka	4
3. Cel główny	5
4. Czas szkolenia i potwierdzenie jego realizacji	5
III. Wykaz treści programowych	6

I. Informacja o programie szkolenia zawodowego podstawowego.

Program szkolenia zawodowego podstawowego wprowadzony został decyzją nr 376 Komendanta Głównego Policji dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie programu szkolenia zawodowego podstawowego (Dz. Urz. KG P poz. 238 oraz z 2023 r. poz. 15).

Program ww. szkolenia, którego celem jest przygotowanie policjanta (teoretyczne i praktyczne) do wykonywania zadań służbowych na poziomie podstawowym, na stanowisku policjanta w służbie prewencyjnej w komórkach organizacyjnych patrolovo-intwencyjnych i oddziałów prewencji Policji, zakłada realizację 1147 godzin lekcyjnych.

Przedsięwzięcia	Czas realizacji (w godz. lekcyjnych)
Rozpoczęcie szkolenia i zapoznanie z regulaminami i organizacją szkolenia	8
Zajęcia programowe	1123
Repetitorium	8
Egzamin końcowy i zakończenie szkolenia	8
Ogółem	1147 (144 dni szkoleniowe)

Szkolenie, realizowane na podstawie programu, przygotowuje do wykonywania ośmiu podstawowych zadań zawodowych, którym odpowiadają tzw. „jednostki modułowe” oraz dwie przedmiotowe jednostki modułowe, mające walor praktycznej stosowności (techniki interwencji i szkolenie strzeleckie).

Każda jednostka modułowa podzielona została na mniejsze, samodzielne partie materiału nauczania, tzw. „jednostki szkolne”, odpowiadające kolejnym etapom realizacji zadania służbowego,

W wyniku uczestnictwa w szkoleniu absolwent będzie potrafił realizować zadania w zakresie określonym treściami programowymi:

- 1) ustalenie okoliczności zdarzeń i zabezpieczenie ich miejsca, historia Policji, prawa człowieka, przeciwdziałanie korupcji oraz współpraca z mediami;
- 2) zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego w miejscu pełnienia służby oraz podejmowanie interwencji;
- 3) poszukiwanie osób i przedmiotów oraz ujawnianie sprawców przestępstw w ramach wybranych czynności operacyjno-rozpoznawczych i administracyjno-porządkowych;
- 4) pełnienie służby w konwojach i podczas doprowadzeń oraz w policyjnych miejscach prawnej izolacji;

- 5) podejmowanie działań wobec uczestników ruchu drogowego.
- 6) wykonywanie czynności w sprawach o wykroczenia.
- 7) przeciwdziałanie zjawiskom kryminogennym.
- 8) udział w działaniach związanych z przywracaniem zbiorowo naruszonego porządku publicznego.
- 9) szkolenie strzeleckie.
- 10) taktyka i techniki interwencji.

Program szkolenia zawodowego podstawowego kończy się egzaminem końcowym.

II. Charakterystyka przekazanych treści kształcenia

1. Nazwa

Minimalny zakres treści kształcenia programu szkolenia zawodowego podstawowego realizowanego na studiach wyższych na kierunku prawo, administracja, bezpieczeństwo narodowe, bezpieczeństwo wewnętrzne*.

2. Ogólna charakterystyka

Niniejszy materiał stanowi wyciąg z *Programu szkolenia zawodowego podstawowego*.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w *sprawie szkoleń zawodowych i doskonalenia zawodowego w Policji* umożliwia odbycie skróconego szkolenia zawodowego podstawowego, absolwentom wybranych kierunków studiów, podczas których, na podstawie porozumienia z Komendantem Głównym Policji, zrealizowano minimalny zakres treści kształcenia programu szkolenia zawodowego podstawowego.

Uproszczenie systemu szkolenia zawodowego podstawowego polega na realizacji przez jednostki szkoleniowe przede wszystkim treści kształcenia o charakterze umiejętnościowym. Rolą uczelni jest przygotowanie przyszłych absolwentów do tego typu edukacji zawodowej poprzez wcześniejsze zrealizowanie niezbędnych treści teoretycznych.

W tym celu wyselekcjonowano treści, które ze względu na zakres i charakter mogą zostać przekazane do wykorzystania przez uczelnie, po podpisaniu stosownego, przewidzianego przepisami rozporządzenia, porozumienia pomiędzy rektorem uczelni a Komendantem Głównym Policji.

Materiał podzielony został na tematy, do których przyporządkowane są cele kształcenia. Tabele z opisem tematu zawiera załącznik z propozycją czasu ich realizacji, sugerowane metody oraz wskazówki metodyczne dla prowadzących zajęcia.

W kolumnie „czas realizacji” wskazano niezbędną, minimalną ilość jednostek lekcyjnych niezbędnych do osiągnięcia celów. Uczelnie powinna zatem przeznaczyć na realizację danej sekwencji dydaktycznej czas nie mniejszy od wskazanego w opisie tematu.

* realizowany na podstawie porozumienia z Komendantem Głównym Policji.

Proponowane metody realizacji zajęć są wg autorów najbardziej optymalne do osiągnięcia zakładanych celów kształcenia. Prowadzący zajęcia może wybrać inną metodę, gwarantującą osiągnięcie celów kształcenia.

3. Cel główny

Realizacja w uczelni, na podstawie porozumienia z Komendantem Głównym Policji, minimalnego zakresu treści kształcenia programu szkolenia zawodowego podstawowego podczas studiów wyższych, przygotowuje przyszłego absolwenta do odbycia w jednostce szkoleniowej szkolenia zawodowego podstawowego.

Szkolenie to będzie uzupełniało różnice między zrealizowanym minimalnym zakresem treści kształcenia a pełnym programem szkolenia zawodowego podstawowego dla policjantów.

4. Czas szkolenia i potwierdzenie jego realizacji

Na zrealizowanie przez uczelnię podczas studiów wyższych (na kierunku prawo, administracja, bezpieczeństwo narodowe oraz bezpieczeństwo wewnętrzne) minimalnego zakresu treści kształcenia programu szkolenia zawodowego podstawowego, przeznaczyć należy co najmniej **259 jednostek lekcyjnych**.

Opanowanie przez studenta minimalnego zakresu treści kształcenia programu szkolenia zawodowego podstawowego powinno zostać potwierdzone w dokumentacji studenta.

III. Wykaz treści programowych

	TEMAT	MINIMUM CZASOWE (w jednostkach lekcyjnych)
1.	Elementy wstępu do prawoznawstwa	2
2.	Część ogólna prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń	15
3.	Część szczególna prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń	39
4.	Przepisy karne wybranych ustaw szczególnych	6
5.	Postępowanie na miejscu zdarzenia do chwili oględzin	6
6.	Oględziny	3
7.	Przyjęcie informacji o przestępstwie	8
8.	Przesłuchanie świadka	7
9.	Prawa człowieka, etyka zawodowa policjanta i historia Policji	11
10.	Udzielanie informacji przedstawicielom środków masowego przekazu	4
11.	Legitymowanie osób	6
12.	Przygotowanie do użycia środków przymusu bezpośredniego	13
13.	Przygotowanie do użycia broni palnej	11
14.	Udzielanie pierwszej pomocy	40
15.	Zatrzymywanie osoby	8
16.	Kontrola osobista, przeglądanie zawartości bagażu, sprawdzenie ładunku	2
17.	Przeszukiwanie osoby, pomieszczeń i rzeczy	2
18.	Wykonywanie poleceń uprawnionych organów oraz udzielanie pomocy i asysty	1
19.	Przeprowadzanie interwencji oraz postępowanie z osobami znajdującymi się pod wpływem alkoholu lub środka działającego podobnie	6
20.	Podstawy ruchu drogowego	11
21.	Pełnienie służby na drogach	4
22.	Zatrzymywanie dokumentów, usuwanie i przemieszczanie pojazdów oraz blokowanie kół	3
23.	Wykonywanie podstawowych czynności na miejscu zdarzenia drogowego	4
24.	Kontrola uczestników ruchu drogowego	2
25.	Wprowadzenie do postępowania w sprawach o wykroczenia	2
26.	Środki oddziaływania wychowawczego stosowane wobec sprawcy wykroczenia oraz postępowanie mandatowe	3
27.	Czynności wyjaśniające	2
28.	Przesłuchanie osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia	2

	przeciwko niej wniosku o ukaranie	
29.	Wniosek o ukaranie	2
30.	Postępowanie przyspieszone	1
31.	Postępowanie policjanta w sytuacjach kryzysowych	7
32.	Patologie społeczne i zjawisko przestępczości nieletnich	4
33.	Stosowanie siły fizycznej jako środka przymusu bezpośredniego	22
	RAZEM	259

TEMAT NR 1: Elementy wstępu do prawoznawstwa

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- zinterpretować podstawowe pojęcia: prawo, system źródeł prawa,
- określić hierarchię źródeł prawa,
- wskazać pojęcie i budowę aktu normatywnego i prawnego,
- rozróżnić akty normatywne o charakterze powszechnie obowiązującym i o charakterze wewnętrznym,
- odróżnić przepis prawny od normy prawnej,
- wskazać sposób ogłaszania aktów prawnych,
- określić zasady obowiązywania aktu normatywnego w czasie, przestrzeni, względem osób,
- odróżnić rodzaje wykładni (językową, systemową i funkcjonalną).

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Pojęcia: prawo, system źródeł prawa, hierarchia źródeł prawa. 2. Pojęcia: akt prawny i akt normatywny oraz jego budowa. 3. Rodzaje aktów prawnych o charakterze powszechnie obowiązującym i wewnętrznym. 4. Pojęcie „przepis prawny”, „norma prawna”, budowa normy prawnej. 5. Sposoby ogłaszania aktów prawnych. 6. Zasady obowiązywania aktu normatywnego w czasie, przestrzeni, względem osób. 7. Wykładnia językowa, systemowa i funkcjonalna prawa.	2	wykład, pogadanka, ćwiczenia	Wyjaśnij istotę pojęć określonych w zagadnieniach. Wskaż różnicę między aktem prawnym a aktem normatywnym. Omawiając problematykę wykładni wskaż jej zastosowanie i znaczenie w praktyce. Przedstawiając aspekt praktyczny zaprezentuj przykładowe publikatory, w których ogłaszane są akty prawne. Przećwicz praktyczne rozróżnianie aktów prawnych o charakterze powszechnie obowiązującym i o charakterze wewnętrznym. Rozdaj różnorodne publikatory, poleć słuchaczom dokonanie ich analizy, określając zakres obowiązywania aktów prawnych w nich opublikowanych.

TEMAT NR 2: Część ogólna prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- wyróżnić elementy przestępstwa i wykroczenia,
- określić różnice pomiędzy przestępstwem a wykroczeniem,
- określić ustawowe znamiona przestępstwa i wykroczenia,
- określić rodzaje zbiegów,
- dokonać podziału przestępstw i wykroczeń,
- wyróżnić stadialne i zjawiskowe formy popełnienia przestępstwa i wykroczenia,
- wskazać zasady odpowiedzialności za przestępstwa i wykroczenia, w zależności od formy ich popełnienia,
- określić pojęcie i rodzaje immunitetów,
- zinterpretować okoliczności wyłączające odpowiedzialność karną za przestępstwa i wykroczenia,
- określić katalog kar i środków karnych za przestępstwa i wykroczenia.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Pojęcie przestępstwa, pojęcie wykroczenia. 2. Różnice pomiędzy przestępstwem a wykroczeniem. 3. Ustawowe znamiona przestępstw i wykroczeń.	3	wykład, analiza przepisów, ćwiczenia	W oparciu o przepisy części ogólnej kodeksu karnego i kodeksu wykroczeń, omów pojęcie i elementy wykroczenia i przestępstwa oraz różnice pomiędzy przestępstwem a wykroczeniem (z uwzględnieniem tzw. „czynów <i>przepełnionych</i> ”). Szczególną wagę zwróć na pojęcie czynu zabronionego i różnice pomiędzy czynem zabronionym a przestępstwem i wykroczeniem. Wskaz ustawowe znamiona przestępstw i wykroczeń. Omówione treści ilustruj przykładami. Podziel studentów na kilkusobowe grupy, w których dokonają analizy przepisów i opiszą ustawowe znamiona wybranych przestępstw i wykroczeń w oparciu o teksty kodeksu karnego i kodeksu wykroczeń.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
4. Podział przestępstw i wykroczeń ze względu na: a) podmiot, b) zachowanie się sprawcy, c) skutek, d) stronę podmiotową, e) sankcję karną, f) tryb ścigania, g) typ przestępstwa, h) stopień realizacji.	1	wykład, analiza przepisów	W oparciu o kryteria wymienione w zagadnieniach dokonaj podziału przestępstw i wykroczeń. Omówione treści ilustruj przykładami. Poleć studentom, aby posługując się tekstami kodeksu karnego i kodeksu wykroczeń wskazali poszczególne, omówione rodzaje przestępstw.
5. Stadialne formy popełnienia przestępstwa i wykroczenia. 6. Zjawiskowe formy popełnienia przestępstwa i wykroczenia	2	wykład, analiza przykładu, ćwiczenia	Przedstaw formy stadialne i zjawiskowe przestępstw i wykroczeń. Omówione treści ilustruj przykładami z praktyki. Wyjaśnij pojęcia: „pomocnictwo”, „poplecznictwo”, „paserstwo i wskaz różnice, posługując się przykładami z praktyki. Podziel studentów na kilkusobowe grupy i poleć, aby na podstawie przygotowanych założeń określili stadialne i zjawiskowe formy przestępstw i wykroczeń. Rozdaj uprzednio przygotowane założeń (kazusy z określonym rodzajem przestępstwa, uwzględniające w treści różnorodne formy stadialne i zjawiskowe czynów).

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
7. Zasady odpowiedzialności za przestępstwa i wykroczenia: a) odpowiedzialności za czynny zawinione, b) obowiązki ustawy w czasie, c) określenia czasu popełnienia przestępstwa i wykroczenia, d) terytorialności, e) określenia miejsca popełnienia przestępstwa i wykroczenia. 8. Pojęcie immunitetu. 9. Rodzaje immunitetów: a) materialny, formalny, b) krajowy i zakrajowości. 10. Rodzaje immunitetów krajowych: a) prezydencki, b) parlamentarny, c) sędziowski, d) prokuratorski, e) adwokacki, f) Rzecznika Praw Obywatelskich, g) prezesa i pracowników NIK. 11. Rodzaje immunitetów zakrajowości: a) immunitet dyplomatyczny, b) immunitet konsularny. 12. Rodzaje dokumentów tożsamości osób korzystających z immunitetów krajowych i zakrajowości.	2	wykład	Omów wymienione w zagadnieniu zasady odpowiedzialności za przestępstwa i wykroczenia. Wyjaśnij istotę pojęcia immunitet i jego rodzaje. Wskaż kategorie osób korzystających z immunitetu krajowego i zakrajowości. Omów zakres przysługujących tym osobom przywilejów. Wskaż sposoby postępowania wobec osób korzystających z ww. immunitetów. Zaprezentuj wzory dokumentów tożsamości osób korzystających z immunitetów krajowych i zakrajowości.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
13. Okoliczności wyłączające odpowiedzialność ze względu na brak bezprawności czynu (kontratypy kodeksowe i pozakodeksowe): a) obrona konieczna, b) stan wyższej konieczności (art. 26 § 1 kk), c) szczególne uprawnienia lub obowiązki, d) karzenie dzieci, e) zgoda dysponenta dobrem, f) zwyczaj. 14. Okoliczności wyłączające odpowiedzialność ze względu na brak winy: a) stan wyższej konieczności (art. 26 § 2 kk), b) niepoczytalność, c) rozkaz, d) błąd co do faktu, prawa, kontratypu lub okoliczności wyłączającej winę. 15. Okoliczność wyłączająca społeczną szkodliwość czynu.	3	wykład, ćwiczenia	Wskaz okoliczności wyłączające odpowiedzialność karną ze względu na brak bezprawności czynu. W trakcie zajęć rozróżnij pojęcie kontratypu kodeksowego i pozakodeksowego, wskaz ich elementy oraz zasady odpowiedzialności za ich przekroczenie. Omów okoliczności wyłączające odpowiedzialność karną ze względu na brak winy oraz możliwość stosowania przez sądy środków zabezpieczających. Odwołując się do pojęcia przestępstwa, wskaz na znikomą społeczną szkodliwość czynu jako okoliczność wyłączającą odpowiedzialność karną. Zwróć uwagę na różnice w tym zakresie w przypadku odpowiedzialności za wykroczenia. Omawiane treści ilustruj przykładami z praktyki. Podziel studentów na kilkunastu osobowe grupy i poleć, aby na podstawie przygotowanych założeń określili okoliczności wyłączające odpowiedzialność karną.
16. Zbieg przepisów, zbieg przestępstw i wykroczeń.	3	wykład, ćwiczenia	Omów instytucję zbiegu przepisów ustawy oraz zbiegu przestępstw i wykroczeń. Wskaz reguły wyłączenia wielości ocen, treści ilustruj przykładami. Podziel studentów na grupy i poleć, aby na podstawie przygotowanych założeń wskazali rzeczywiste i pozorne zbiegi.
17. Kary i środki karne	1	wykład	Przedstaw katalog kar i środków karnych za przestępstwa i wykroczenia.

TEMAT NR 3: Część szczególna prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- wskazać systematykę części szczególnej kodeksu karnego,
- wskazać ustawowe znamiona wybranych przestępstw,
- kwalifikować stany faktyczne wybranych przestępstw,
- wskazać systematykę części szczególnej kodeksu wykroczeń,
- wskazać ustawowe znamiona wybranych wykroczeń,
- kwalifikować stany faktyczne wybranych wykroczeń.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Systematyka części szczególnej kodeksu karnego (rodzajowy przedmiot ochrony). 2. Ustawowe znamiona wybranych przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu: a) zabójstwo (art.148 kk), b) nieumyślne spowodowanie śmierci (art. 155 kk), c) uszczerbki na zdrowiu (art.156,157kk), d) bójki i pobicia (art.158,159kk).	3	wykład, analiza przykładu, dyskusja	Omów systematykę części szczególnej kodeksu karnego, z zaznaczeniem, że tytuły poszczególnych rozdziałów odnoszą się do pojęcia rodzajowego przedmiotu ochrony. Zwróć uwagę, że przepisy karne zawarte są również w ustawach szczególnych chroniących dobra prawne funkcjonalnie związane z przedmiotem regulacji ustawy. Omów ustawowe znamiona przestępstw przeciwko zdrowiu wymienionych w zagadnieniach. Omówione treści ilustruj przykładami. Przeprowadź ze studentami dyskusję dotyczącą kwalifikacji prawnej zaprezentowanych opisów zdarzeń. Następnie na podstawie założeń studenci podzieleni na grupy powinni dokonać kwalifikacji prawnej czynu.
3. Ustawowe znamiona wybranych przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności: a) zgwałcenie (art.197 i 205 kk), b) sułenerstwo, handel ludźmi (art.204 kk, art.253 kk).	1	wykład, analiza przykładu, dyskusja	Omów ustawowe znamiona przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wymienionych w zagadnieniach. Zwróć uwagę na specyfikę określenia trybu ścigania przestępstwa zgwałcenia (art.205 kk). Zaznacz, że szczegółowe wskazówki dotyczące postępowania z ofiarą zgwałcenia studenci otrzymają na zajęciach poświęconych przyjęciu zawiadomienia o przestępstwie. Przy omawianiu przestępstwa określonego w art. 204 kk szczególną uwagę poświęć zjawisku handlu ludźmi, zaakcentuj jego różnorodne aspekty (prawne, moralne, łamania praw człowieka, migracji, zorganizowanej

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
			przestępczości międzynarodowej). Określ przewidywane zagrożenia oraz symptomy wskazujące na możliwość istnienia tego procederu. Przedstaw metody działania sprawców handlu ludźmi w stosunku do ofiar. Wskaż na możliwości współpracy Policji w zakresie zwalczania handlu ludźmi z organizacjami pozarządowymi i fundacjami. Omawiane treści ilustruj przykładami, prowadząc ze studentami dyskusję na temat oceny moralnej oraz kwalifikacji prawnej prezentowanych przykładów. Następnie, na podstawie założeń studenci podzieleni na grupy powinni dokonać kwalifikacji prawnej czynu.
4. Ustawowe znamiona wybranych przestępstw przeciwko mieniu: a) kradzież (art.278 kk), b) kradzież z włamaniem (art.279 kk), c) rozbój (art.280 kk), d) kradzież rozbójnicza (art.281 kk), e) wymuszenie rozbójnicze (art. 282 kk), f) przywłaszczenie (art.284 kk), g) oszustwo (art. 286 kk), h) uszkodzenie rzeczy (art.288 kk), i) krótkotrwały zabór pojazdu (art. 289 kk), j) paserstwo (art. 291, 292 kk).	6	wykład, dyskusja, ćwiczenia	Omów ustawowe znamiona przestępstw przeciwko mieniu określonych w zagadnieniach. Omawiane treści ilustruj przykładami, prowadząc ze studentami dyskusję na temat kwalifikacji prawnej prezentowanych przykładów. Następnie studenci podzieleni na grupy powinni dokonać kwalifikacji prawnej czynu na podstawie przygotowanych założeń.
5. Ustawowe znamiona wybranych przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji: a) wypadek (art. 177 i 178 kk), b) kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości (art. 178a kk).	1	wykład, analiza przypadku	Omów ustawowe znamiona przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji określonych w zagadnieniach. Omawiane treści ilustruj przykładami. Następnie studenci, pracując w grupach, powinni dokonać kwalifikacji prawnej czynu na podstawie przygotowanych założeń.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
6. Ustawowe znamiona wybranych przestępstw przeciwko rodzinie i opiece.	1	wykład, analiza przypadku, dyskusja	Omów ustawowe znamiona przestępstwa fizycznego lub psychicznego znęcania się. Wskaz rolę Policji w zapobieganiu przemocy w rodzinie. Wskaz kluczowe elementy programu „Niebieska Karta”. Omawiane treści ilustruj przykładami, prowadząc ze studentami dyskusję na temat kwalifikacji prawnej prezentowanych przykładów oraz wyjątkowo trudnej sytuacji dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej. Przedstaw studentom opis konkretnej sytuacji przemocy w rodzinie. Zaproponuj ćwiczenie polegające na dokonaniu analizy opisanego przypadku.
7. Ustawowe znamiona wybranych przestępstw: a) przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, b) naruszenie nietykalności funkcjonariusza (art. 222 kk), c) czynna napaść na funkcjonariusza (art. 223 kk), d) wywieranie wpływu na czynności urzędowe (art. 224 kk), e) znieważenie funkcjonariusza (art. 226 kk), f) łapownictwo bierne (art. 228 kk), g) łapownictwo czynne (art. 229 kk), h) nadużycie funkcji (art. 231 kk).	3	wykład, dyskusja	Omów ustawowe znamiona przestępstw przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego. Wyjaśnij pojęcie korupcji oraz scharakteryzuj jej rodzaje. Następnie studenci powinni w grupach przeanalizować skutki korupcji: – dla państwa (m.in. brak zaufania obywateli do organów władzy państwowej, kryzysy polityczne, zagrożenie demokracji, brak zaufania do państwa na arenie międzynarodowej); – dla społeczeństwa (m.in. zagrożenie bezpieczeństwa obywateli, pogarszanie stanu gospodarki); – dla środowiska zawodowego (m.in. zagrożenie życia i zdrowia funkcjonariuszy, pogorszenie wizerunku społecznego, spadek efektywności działania, upadek etosu służby); – dla pojedynczego funkcjonariusza (m.in. zagrożenie życia i zdrowia, destrukcja systemu wartości, pozbawienie wolności). Omów czynności formalno – prawne policjanta po ujawnieniu przestępstwa korupcji. Omawiane treści ilustruj przykładami, poprowadź ze studentami dyskusję na temat oceny moralnej zachowań policjanta i kwalifikacji prawnej prezentowanych

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
8. Ustawowe znamiona wybranych przestępstw przeciwko wymiarowi sprawiedliwości: a) fałszywe zeznania (art. 233 kk), b) fałszywe oskarżenie (art. 234 kk), c) zawiadomienie o niepopelnionym przestępstwie (art. 238 kk).	1	wykład, analiza przykładu	przykładów. Następnie, na podstawie założeń, studenci podzieleni na grupy powinni dokonać kwalifikacji prawnej i oceny moralnej czynu. Omów ustawowe znamiona przestępstw przeciwko wymiarowi sprawiedliwości określonych w zagadnieniach. Omawiane treści ilustruj przykładami. Następnie, na podstawie założeń, studenci podzieleni na grupy powinni dokonać kwalifikacji prawnej czynu.
9. Ustawowe znamiona wybranych przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów: a) fałszowanie (art. 270 kk), b) kradzież dokumentów (art. 275 kk), c) usunięcie dokumentu (art. 276 kk).	1	wykład, dyskusja	Omów ustawowe znamiona przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów określonych w zagadnieniach. Omawiane treści ilustruj przykładami prowadząc ze studentami dyskusję na temat kwalifikacji prawnej prezentowanych przykładów.
10. Ustawowe znamiona wybranych przestępstw przeciwko obrotowi pieniądźmi i papierami wartościowymi (z uwzględnieniem tzw. przestępstw kartowych): a) fałszowanie pieniędzy (art. 310 kk.), b) puszczenie w obieg fałszywego pieniądza (art. 312 kk.).	1	wykład	Omów ustawowe znamiona przestępstw, określonych w zagadnieniach, przeciwko obrotowi pieniądźmi i papierami wartościowymi uwzględniając pojęcie tzw. przestępstw kartowych. Omawiane treści ilustruj przykładami.
11. Kwalifikowanie określonych stanów faktycznych dotyczących przestępstw.	4	analiza przykładu	W grupach, w oparciu o przygotowane założenia, przeprowadź ćwiczenia dotyczące kwalifikowania określonych stanów faktycznych (kazuśców), uwzględniając formy stadialne i zjawiskowe popełniania przestępstw, okoliczności wyłączające odpowiedzialność za popełnione czyny. Po rozwiązaniu zadań studenci powinni przedstawić kwalifikację prawną czynu i jej uzasadnienie. Przeprowadź dyskusję dotyczącą proponowanej kwalifikacji prawnej. Podsumuj wypowiedzi i oceń rozwiązanie zadania.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
12. Systematyka części szczególnej kodeksu wykroczeń (rodzajowy przedmiot ochrony). 13. Ustawowe znamiona wybranych wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu: a) nieopuszczanie zbiegowiska publicznego (art. 50 kw), b) zakłócenie spokoju i porządku publicznego (art. 51 kw), c) nawoływanie do popełnienia przestępstwa (art. 52a kw), d) wykraczanie przeciwko przepisom porządkowym (art. 54 kw), e) żebractwo (art. 58 kw), f) niedopełnienie obowiązku oznaczenia nieruchomości (art. 64 kw).	1	wykład, analiza przypadku	Omów systematykę części szczególnej kodeksu wykroczeń, z zaznaczeniem, że tytuły poszczególnych rozdziałów odnoszą się do pojęcia rodzajowego przedmiotu ochrony. Omów ustawowe znamiona wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu wymienionych w zagadnieniach, jednocześnie omawiając konieczność respektowania podstawowych wolności człowieka, takich jak wolność słowa i wolność zgromadzeń (art. 10 i 11 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz art. 54 i 57 Konstytucji RP). Omówione treści ilustruj przykładami. Następnie, na podstawie założeń, studenci podzieleni na grupy powinni dokonać kwalifikacji prawnej czynu.
14. Ustawowe znamiona wybranych wykroczeń przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym: a) wprowadzenie w błąd organu państwowego (art. 65kw), b) fałszywy alarm (art. 66 kw).	1	wykład, analiza przypadku	Omów ustawowe znamiona wykroczeń przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym wymienionych w zagadnieniach. Omówione treści ilustruj przykładami. Następnie, na podstawie założeń, studenci podzieleni na grupy powinni dokonać kwalifikacji prawnej czynu.
15. Ustawowe znamiona wybranych wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia: a) podjęcie czynności przez osobę niezdolną (art. 70 kw), b) niezabezpieczenie miejsca niebezpiecznego (art. 72 kw), c) niezachowanie należytej ostrożności w postępowaniu z przedmiotami (art. 75 kw),	1	wykład, analiza przypadku	Omów ustawowe znamiona wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu osób i mieniu wymienionych w zagadnieniach. Omówione treści ilustruj przykładami. Następnie, na podstawie założeń, studenci podzieleni na grupy powinni dokonać kwalifikacji prawnej czynu.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
d) rzucanie kamieniami w pojazd będący w ruchu (art. 76 kw), e) niezachowanie środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia (art. 77 kw), f) drażnienie zwierząt (art. 78 kw). 16. Ustawowe znamiona wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji: a) niszczenie znaków (art. 85 kw), b) powodowanie zagrożenia w ruchu drogowym (art. 86 kw), c) prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu (art. 87 kw), d) prowadzenie pojazdu bez wymaganego przepisami oświelenia (art. 88 kw), e) pozostawienie dziecka bez opieki na drodze publicznej (art. 89 kw), f) zanieczyszczanie drogi publicznej (art. 91 kw), g) niestosowanie się do znaków i sygnałów drogowych (art. 92 kw), h) prowadzenie pojazdu bez uprawnień (art. 94 kw), i) prowadzenie pojazdu bez wymaganych dokumentów (art. 95 kw), j) dopuszczenie do ruchu (art. 96 kw), k) wykraczanie przeciwko innym przepisom o bezpieczeństwie ruchu na drogach publicznych (art. 97 kw, art. 98 kw).	4	wykład, analiza przykładu	Omów ustawowe znamiona wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji wymienionych w zagadnieniach. Omówione treści ilustruj przykładami. Następnie, na podstawie założeń, studenci podzieleni na grupy powinni dokonać kwalifikacji prawnej czynu.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
17. Ustawowe znamiona wybranych wykroczeń: - przeciwko osobie: a) ustawowe znamiona (art. 104 kw), b) skłanianie do żebrania oraz art. 106 kw- dopuszczenie do przebywania w niebezpieczeństwie, c) szczucie psem człowieka (art. 108 kw), - przeciwko mieniu: d) kradzież i przywłaszczenie (art. 119 kw), e) wyłudzenie (szalbierstwo) (art. 121 kw), f) paserstwo (art. 122 kw), g) kradzież ogrodowa (art. 123 kw), h) uszkodzenie rzeczy (art. 124 kw), i) kradzież rzeczy o wartości niemajątkowej (art. 126kw), j) nielegalne posiadanie wytrychów (art. 129 kw).	3	wykład, analiza przykładu, dyskusja	Omów ustawowe znamiona wykroczeń przeciwko osobie i wykroczeń przeciwko mieniu wymienionych w zagadnieniach. Omówione treści ilustruj przykładami. Przeprowadź dyskusję ze studentami dotyczącą kwalifikacji prawnej zaprezentowanych opisów zdarzeń. Następnie w grupach, na podstawie założeń, studenci powinni dokonać kwalifikacji prawnej czynu.
18. Ustawowe znamiona wybranych wykroczeń przeciwko obywatelności publicznej: a) nieobyczajny wybryk (art. 140 kw), b) nieprzypoite zachowania (art. 141 kw), c) natarczywe oferowanie usług seksualnych (art. 142 kw).	1	wykład, dyskusja	Omów ustawowe znamiona wykroczeń przeciwko obywatelności publicznej wymienionych w zagadnieniach. Omówione treści ilustruj przykładami. Przeprowadź dyskusję ze studentami dotyczącą kwalifikacji prawnej zaprezentowanych opisów zdarzeń.
19. Ustawowe znamiona wybranych wykroczeń: - przeciwko urządzeniom użytku publicznego: a) utrudnianie korzystania z urządzeń publicznych(art. 143 kw), b) niszczenie roślinności (art. 144 kw), zanieczyszczanie miejsca publicznego (art. 145 kw),	2	wykład, analiza przykładu	Omów ustawowe znamiona wykroczeń przeciwko urządzeniom użytku publicznego i wykroczeń przeciwko obywatelności publicznej wymienionych w zagadnieniach. Omówione treści ilustruj przykładami. Przeprowadź ćwiczenie w grupach, na podstawie założeń studenci powinni dokonać kwalifikacji prawnej czynu.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
- przeciwko obowiązowi ewidencji: a) niedopełnienie obowiązku meldunkowego (art. 147 kw).			
20. Kwalifikowanie określonych stanów faktycznych dotyczących wykroczeń.	4	analiza przypadku, dyskusja	Na podstawie założeń, studenci podzieleni na grupy ćwiczą kwalifikowanie określonych stanów faktycznych (kazusów), uwzględniając formy stadialne i zjawiskowe popełniania wykroczeń i okoliczności wyłączające odpowiedzialność za popełnione czyny. Po rozwiązaniu zadań studenci przedstawiają kwalifikację prawną i jej uzasadnienie. Następnie przeprowadz dyskusję dotyczącą proponowanej kwalifikacji prawnej.

TEMAT NR 4: Przepisy karne wybranych ustaw szczególnych

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- wskazać podstawowe pojęcia z ustaw szczególnych niezbędne do prawidłowego kwalifikowania czynów zabronionych,
- określić ustawowe znamiona przestępstw i wykroczeń z wybranych ustaw szczególnych,
- kwalifikować stany faktyczne przestępstw określonych w ustawach szczególnych.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Wybrane przestępstwa i wykroczenia z ustaw szczególnych: a) art. 43, 43¹, 44, 45 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, b) art. 50, 51 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, c) art. 79 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych, d) art. 12, 12a, 12b, 13 ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, e) art. 54 – 56 i 59 – 61 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych, f) art. 62, 62a, 63 – 65 z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.	4	wykład, analiza przepisów	Przedstaw zakres regulacji wskazanych ustaw. Omów ustawowe znamiona przestępstw i wykroczeń zawartych w przepisach karnych wymienionych ustaw szczególnych. Omówione treści ilustruj przykładami. Przeprowadź dyskusję ze studentami dotyczącą kwalifikacji prawnej zaprezentowanych opisów zdarzeń.
2. Kwalifikowanie stanów faktycznych.	2	ćwiczenia	Na podstawie założeń, studenci powinni dokonać kwalifikacji prawnej określonych stanów faktycznych.

TEMAT NR 5 : Postępowanie na miejscu zdarzenia do chwili oględzin

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- wskazać, jakie informacje należy zebrać na miejscu zdarzenia,
- omówić wstępne czynności w zależności od rodzaju zaistniałego zdarzenia,
- rozróżnić kategorie śladów kryminalistycznych,
- zabezpieczyć ślady kryminalistyczne przed ich zniszczeniem, zniekształceniem oraz utratą,
- określić obszar miejsca zdarzenia,
- omówić zasady zabezpieczenia miejsca zdarzenia.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Przyjmowanie i przekazywanie informacji. 2. Rodzaje zdarzeń i określenie wstępnych czynności. 3. Ustalanie świadków i uczestników zdarzenia.	1	wykład	Wyjaśnij zasady przyjmowania i przekazywania informacji dyżurnemu jednostki oraz kierownikowi grupy operacyjno-procesowej. W oparciu o przykłady omów rodzaje zdarzeń: kradzież, kradzież z włamaniem, rozbój, zabójstwo, bójka i pobicie, zgwałcenie, pożar, zdarzenie drogowe. Podkreśl znaczenie wstępnych czynności na miejscu zdarzenia. Przedstaw sposoby ustalania świadków i uczestników zdarzenia. Określ niezbędne informacje, które należy od nich uzyskać.
4. Pojęcie śladu kryminalistycznego, rodzaje oraz sposoby i zasady ich zabezpieczania: a) ślady daktyloskopijne, b) ślady traseologiczne, c) ślady mechoskopijne i użycia broni palnej, d) ślady biologiczne, e) ślady badane metodami fizyko-chemicznymi, f) ślady osmologiczne, g) dokumenty i audiodokumenty jako ślad kryminalistyczny.	4	wykład, pokaz, pogadanka	Scharakteryzuj pojęcie śladu kryminalistycznego. Zaprezentuj i omów rodzaje śladów oraz miejsca ich występowania, podając przykłady. Wskaż na sposoby zabezpieczania śladów (techniczne i procesowe) oraz przedstaw problemy związane z ich zabezpieczeniem. Zaprezentuj właściwe zabezpieczenie śladu i dowodu. W ramach pokazu zaprezentuj sposoby zabezpieczania technicznego i procesowego śladów kryminalistycznych z poszczególnych kategorii. Zwróć uwagę na zabezpieczenie śladów przed ich zniszczeniem, zniekształceniem i utratą podczas zabezpieczania miejsca zdarzenia do chwili oględzin. Omów podstawy prawne dotyczące zabezpieczenia śladów i dowodów.
5. Zabezpieczenie śladów przed ich			

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
zniszczeniem, zniekształceniem i utratą.			
6. Zabezpieczenie miejsca zdarzenia do chwili oględzin.	1	wykład	Omów zasady zabezpieczenia miejsca zdarzenia do chwili oględzin oraz dokumentowania tej czynności. Przedstaw czynności, które należy wykonać podczas zabezpieczenia miejsca zdarzenia do chwili oględzin.

TEMAT NR 6 : Oględziny

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- określić czynności wchodzące w skład kryminalistycznego badania miejsca zdarzenia,
- określić skład i zadania członków grupy operacyjno-procesowej,
- określić podstawy prawne, cele oględzin i zasady ich przeprowadzania,
- wymienić zasady dokumentowania oględzin miejsca zdarzenia.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Kryminalistyczne badanie miejsca zdarzenia. 2. Skład i zadania członków grupy operacyjno-procesowej. 3. Podstawy prawne, cele oględzin oraz zasady ich przeprowadzania. 4. Zasady dokumentowania oględzin.	3	wykład	Omów istotę kryminalistycznego badania miejsca zdarzenia. Przedstaw skład i zadania członków grupy operacyjno-procesowej, podczas wykonywania czynności. Omów podstawy prawne, cele i zadania oględzin. Poinstruj się przykładowymi wyjaśnieniami zasad ich przeprowadzania. Przedstaw formy i zasady dokumentowania przebiegu i wyników oględzin.

TEMAT NR 7: Przyjęcie informacji o przestępstwie

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- określić istotę procesu karnego (stadia, uczestnicy),
- wskazać źródła informacji o przestępstwie,
- określić sposoby dokumentowania informacji o przestępstwie,
- omówić sposób postępowania w przypadku zawiadomienia przez osobę małoletnią, nietrzeźwą, zgorawaloną, niepełnosprawną, cudzoziemca, instytucje,
- zinterpretować przepisy dot. uprawnień i obowiązków pokrzywdzonego.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Istota procesu karnego. 2. Informacje o przestępstwie: a) źródła informacji, b) społeczny i prawny obowiązek zawiadomienia o przestępstwie, c) sposoby dokumentowania informacji, d) postępowanie w przypadku zawiadomienia przez osobę małoletnią, nietrzeźwą, zgorawaloną, niepełnosprawną, cudzoziemca, instytucje. 3. Uprawnienia i obowiązki pokrzywdzonego: a) pojęcie pokrzywdzonego, b) prawa pokrzywdzonego, c) obowiązki pokrzywdzonego, d) zakres informacji udzielanych pokrzywdzonemu. 4. Polska Karta Praw Ofiary.	4	wykład, ćwiczenia	Przedstaw istotę procesu karnego (stadia i jego uczestnicy). Wskaż źródła informacji o przestępstwie. Omów postępowanie z osobami zgłaszającymi o przestępstwie. Wskaż sposób postępowania, gdy o przestępstwie zgłasza pokrzywdzony jako osoba nietrzeźwa, małoletnia, zgorawcona, postrona, niepełnosprawna, cudzoziemiec, instytucja. Scharakteryzuj społeczny i prawny obowiązek zawiadomienia o przestępstwie. Posługując się kodeksem, wypracuj wspólnie ze studentami katalog uprawnień i obowiązków pokrzywdzonego. Zaprezentuj Polską Kartę Praw Ofiary. Zaakcentuj, że zebrane są w niej wszystkie prawa ofiary przestępstwa, które są pogrupowane wg poszczególnych kategorii opisujących wartości moralne. Wskaż na wynikające z niej obowiązki policjanta, który ma kontakt z ofiarą.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
5. Przyjęcie zawiadomienia o przestępstwie i wniosku o ściganie karne: formalne i merytoryczne wymogi „Protokołu przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchanie w charakterze świadka osoby zawiadamiającej (wniosek o ściganie karne).	2	wykład, pokaz	Zademonstruj protokół przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchania w charakterze świadka osobę zawiadamiającą (wniosek o ściganie karne). Omów elementy jego konstrukcji. Zapoznaj słuchaczy ze skutkami złożenia przez pokrzywdzonego wniosku o ściganie karne. Na podstawie założenia przedstaw przyjęcie zawiadomienia o przestępstwie. Zademonstruj „Protokół przyjęcia ustnej skargi o przestępstwie ściganym z oskarżenia prywatnego”, zwracając uwagę na jego konstrukcję.
6. Postępowanie sprawdzające i czynności w niezbędnym zakresie (art. 307 i 308 kpk).	2	wykład	W nawiązaniu do wcześniej poznanych treści, omów postępowanie sprawdzające oraz czynności w niezbędnym zakresie (art. 307 i 308 kpk).

TEMAT NR 8 : Przesłuchanie świadka

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- interpretować przepisy kpk,
- omówić pojęcie świadka,
- określić na czym polega przygotowanie się do czynności przesłuchania świadka,
- rozróżniać etapy przesłuchania świadka,
- nawiązać kontakt interpersonalny i wnioskować na podstawie obserwacji osoby przesłuchiwanej.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Świadek i jego status prawny: a) pojęcie świadka i rodzaje świadków, b) kryteria ustalania, typowania i wzywania świadków, c) możliwości stosowania kar porządkowych wobec świadków, d) sytuacja prawna świadka, jego prawa i obowiązki, e) ograniczenia w zakresie przesłuchania (zakazy bezwzględne, zakazy względne), f) psychologiczne aspekty przesłuchania świadka.	4	wykład, dyskusja	Omawiając pojęcie świadka rozróżnij świadka w sensie prawnym od świadka w sensie faktycznym, przedstaw inne kryteria podziału świadków. Przy omawianiu sytuacji prawnej świadka scharakteryzuj jego prawa i obowiązki, a następnie wskaż względne i bezwzględne zakazy dowodowe dotyczące świadków. Omów psychologiczne aspekty przesłuchania świadka. Przeprowadź dyskusję na temat obowiązków wynikających z etyki zawodowej policjanta i podkreśl konieczność przestrzegania praw człowieka w postępowaniu ze świadkiem (prawo do godności, zakaz niehumanitarnego bądź poniżającego traktowania, prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego). Omawiając typowanie świadków, przedstaw je w kontekście procesowego, oficjalnego oraz operacyjnego sposobu ustalania. Omów możliwości stosowania kar porządkowych, zwrócić uwagę na aspekty taktyczne. Charakteryzując przebieg przesłuchania, zwróć szczególną uwagę na przygotowanie się do przesłuchania (wiedzy o świadku, jego związku ze

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
2. Przesłuchanie świadka: a) przygotowanie do przesłuchania, b) cele przesłuchania, c) metody przesłuchania, d) komunikacja werbalna i pozawerbalna.	3	wykład, pokaz	zdarzeniem i jego uczestnikach), etap przesłuchania właściwego - taktykę realizacji, rodzajów pytań zadawanych świadkowi i ich wpływu na przebieg oraz wynik przesłuchania. Przedstawiając specyfikę przesłuchania pokrzywdzonego, małoletniego (dziecka), z udziałem osób trzecich, etc. wskazać taktyczne aspekty tych przesłuchań zwracając szczególną uwagę na specyfikę przesłuchania osób pokrzywdzonych konkretnym czynem (np. przestępstwem zgwałcenia), sposoby formułowania pytań, sytuacje powodujące zniekształcenia w materiale dowodowym z zeznań. Omów etapy i metody przesłuchania świadka. Wskaż, w jaki sposób należy dokumentować złożone zeznania. Omów dokumentację z przesłuchania, wskazać dokumenty podstawowe i pomocnicze, uwzględniając przy dokumentowaniu środki audiowizualne i urządzenia techniczne umożliwiające przeprowadzenie czynności na odległość.

TEMAT NR 9: Prawa człowieka, etyka zawodowa policjanta i historia Policji

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- scharakteryzować historię Policji,
- określić wzajemne relacje między etyką a prawem,
- zinterpretować zasady etyki zawodowej policjanta,
- określić odpowiedzialność za nieetyczne zachowanie,
- omówić rolę etosu zawodowego,
- scharakteryzować prawa człowieka,
- podać cele i warunki ograniczenia praw człowieka,
- wskazać krajowe i międzynarodowe środki ochrony praw człowieka,
- omówić przyczyny i mechanizmy zjawiska korupcji,
- omówić mechanizmy radzenia sobie w sytuacjach korupcyjnych,
- zastosować zasady postępowania po odmowie próby skorumpowania.
- scharakteryzować zjawiska tolerancji i dyskryminacji,
- wskazać różne aspekty dyskryminacji,
- określić środki przeciwdziałania dyskryminacji.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Policja Państwowa w okresie dwudziestolecia międzywojennego i drugiej wojny światowej. 2. Losy policjantów po wybuchu drugiej wojnie światowej. 3. Działalność administracji publicznej w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w latach 1945 - 1989. 4. Najnowsza historia Polskiej Policji po 1990 r.	1	wykład, dyskusja	Odwołując się do wiedzy studentów z historii, poczynając od okresu dwudziestolecia międzywojennego, omów powstanie i zadania Policji Państwowej oraz funkcjonowanie administracji publicznej w czasie II wojny światowej. Scharakteryzuj losy policjantów po 1 września 1939 r., ze szczególnym uwzględnieniem tragedii funkcjonariuszy poległych w Katyniu, Miednoje, Twerze, Ostaszkowie, Charkowie, Koziełsku, Starobielsku. Scharakteryzuj rolę „policji granatowej” podczas okupacji. Omów działalność administracji publicznej i resortu spraw wewnętrznych w latach 1945-1989. Przedyskutuj ze studentami procesy przemian, organizację i zakres działania resortu spraw

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
5. Etyka zawodowa policjanta: a) podstawowe pojęcia z etyki, b) prawo a moralność, c) zasady etyki zawodowej policjanta, d) odpowiedzialność policjanta za nieetyczne zachowanie, e) kształtowanie i rola etosu zawodowego.	2	wykład, dyskusja, ćwiczenia	Omów zjawisko moralności i jego elementy składowe: wartość, normę, ocenę, sankcję. Przypomnij definicje etyki, etyki zawodowej, deontologii. Wyjaśnij relacje między moralnością a prawem. Wskaż, że różnice dotyczą: adresata norm, zakresu obowiązków, poziomu wymagań określonych w normach, uzasadnienia obowiązywania normy, stopnia formalizacji norm. Podkreśl subsydiarny i komplementarny charakter etyki w stosunku do prawa. Następnie poleć dokonanie analizy obowiązujących zasad etyki zawodowej policjanta. W trakcie omawiania poszczególnych zasad posługuj się przykładami praktyki, w których dana zasada ma zastosowanie. Szczególny nacisk położyć na postępowanie policjanta wobec osób niepełnosprawnych oraz ofiar przestępstw. W toku dyskusji rozważ odpowiedzialność policjanta za nieetyczne zachowanie, uwzględniając odpowiedzialność karną, dyscyplinarną i moralną. Wspólnie ze studentami przedyskutuj rolę etosu zawodowego Policji oraz proces jego kształtowania.
6. Prawa człowieka: a) charakterystyka praw człowieka, b) cele i warunki ograniczenia praw człowieka, c) znaczenie praw człowieka, d) środki ochrony praw człowieka, e) standardy praw człowieka w pracy Policji.	3	wykład, dyskusja, ćwiczenia	Określ istotę praw człowieka (cechy, płaszczyzna stosunków, które podlegają ich regulacji). Ustal ze studentami katalog podstawowych praw i wolności człowieka, uporządkuj je dzieląc zaproponowane prawa na kategorie. Zwróć uwagę na te prawa i wolności, które mają szczególny związek z działaniami Policji (prawo do życia; zakaz tortur, niehumanitarnego lub poniżającego postępowania albo karania; prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego; prawo do sądu; do prywatności; wolności słowa, zgromadzeń). Omów cele i warunki ograniczenia praw człowieka.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
			W dyskusji ze studentami ustal znaczenie praw człowieka (dla jednostki, społeczeństwa, państwa, policjanta), wnioski zapisz na tablicy. Zwróć uwagę na płaszczyzny odniesień praw człowieka do policjanta (policjant jako podmiot ochrony praw i wolności człowieka, policjant jako naruszający prawa człowieka, policjant jako beneficjent praw i wolności). Następnie omów środki ochrony praw i wolności (krajowe i międzynarodowe). Podziel studentów na grupy, poleć określenia potencjalnych sytuacji, w których istnieje możliwość naruszenia praw i wolności człowieka przez policjanta oraz wskazania celów i warunków ograniczenia praw człowieka w danej sytuacji. Podsumuj ćwiczenie
7. Korupcja, istota i rodzaje. 8. Przyczyny, mechanizmy i symptomy zjawiska korupcji. 9. Radzenie sobie w sytuacjach korupcyjnych.	3	wykład, dyskusja, ćwiczenia	Postępując się przykładami omów istotę oddziaływań antykorupcyjnych. Wskaz na szeroki zakres zjawiska i silny negatywny wpływ na kształtowanie zaufania do Policji oraz na relacje służbowe i efektywność działań wewnątrz instytucji. Zapoznaj studentów z istotą korupcji. Przeprowadź ćwiczenie na rozróżnianie zachowań korupcyjnych i niekorupcyjnych.. Na podstawie zebranych kasusów i aktualnych komentarzy członków grupy wskaż na skalę zjawiska i różnorodność jego form: od oczywistych do bardziej wyrafinowanych przejawów korupcji. Zapoznaj studentów z podziałem na korupcję białą, szarą i czarną oraz jej rodzajami i formami. Omów odzwierciedlenie różnych przejawów korupcji w przepisach prawnych. Podkreślaj, jak istotne jest czytelne, przejrzyste okazywanie nastawienia antykorupcyjnego. W trakcie realizacji zajęć zapoznaj studentów z przyczynami, mechanizmami i symptomami zjawiska korupcji. Przeprowadź ćwiczenia, które wskażą źródła korupcji. W ramach dyskusji wypracuj katalog symptomów wskazujących na skorumpowanie policjanta. Podczas prowadzenia zajęć zwracaj uwagę na zasady etyki zawodowej policjanta, a szczególnie na negatywne skutki dla

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
10. Problematyka anty-dyskryminacyjna: a) podstawowe pojęcia dotyczące dyskryminacji, b) rodzaje dyskryminacji,	2	wykład, pogadanka, analiza przypadku	wizerunku Policji, spowodowane korupcją. Omów sposoby radzenia sobie w sytuacjach korupcyjnych, uwrażliwiając na dostrzeganie manipulacji osoby korumpującej. Odwołując się do wiedzy i doświadczeń studentów, zbuduj bazę pomysłów, jak sobie radzić w sytuacjach korupcyjnych. Podkreślaj potrzebę dostosowywania wypracowanych rozwiązań do charakteru pracy, specyfiki regionu i zwyczajów tam panujących. Określając sposoby radzenia sobie ze zjawiskiem korupcji, zwróć uwagę na oczekiwania studentów (np. co w sytuacjach korupcyjnych sprawia największą trudność). Wskazuj na potrzebę wykorzystywania technik asertywności, głównie w sytuacjach dwuznacznych, aby uniknąć konfliktów lub ponownego wywierania presji i prób manipulacji. Przeprowadź ćwiczenie sprawdzające umiejętności radzenia sobie studentów w sytuacji korupcyjnej. Zajęcia prowadź przy aktywnym udziale studentów, dopuszczając np. możliwość zadawania pytań, prezentowania własnego stanowiska, proponowania własnych rozwiązań. W trakcie prowadzenia zajęć posługuj się przykładami. Podkreślaj, że sposób postępowania będzie wynikał nie tylko z reguł prawnych, ale wyznaczany będzie też przez normy moralne i zasady etyki zawodowej policjanta. Bazując na wiedzy i doświadczeniu studentów wypracuj zasady postępowania po odmowie próby skornumpowania, biorąc pod uwagę specyfikę sytuacji korupcyjnej. Oprócz rozwiązań prawnych, weź pod uwagę również konsekwencje moralne. Posługując się przykładami, omów podstawowe pojęcia (tolerancja; dyskryminacja – bezpośrednia i pośrednia; ksenofobia; przemoc rasowa i „mowa nienawiści”; molestowanie i mobbing). Zwróć uwagę na zależność zachowań

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
c) środki przeciwdziałania dyskryminacji.			dyskryminacyjnych od stereotypów i uprzedzeń. Dokonaj analizy przypadku pod kątem rodzaju występującej dyskryminacji. Omów środki przeciwdziałania dyskryminacji. Podziel studentów na grupy, rozdaj opisy sytuacji dotyczących zdarzeń dyskryminacyjnych. Zadaniem studentów będzie analiza przypadku pod kątem rodzaju występującej w założeniach dyskryminacji.

TEMAT NR 10: Udzielanie informacji przedstawicielom środków masowego przekazu

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- wskazać podstawy prawne udzielenia informacji o zdarzeniu przedstawicielom środków masowego przekazu,
- określić zasady udzielania informacji dziennikarzom,
- udzielić informacji dziennikarzom na miejscu zdarzenia.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Podstawy prawne udzielania przez Policję informacji środkom masowego przekazu: a) Konstytucja RP, b) Ustawa o Policji, c) Ustawa Prawo prasowe, d) przepisy wewnętrzne regulujące zasady udzielania informacji środkom masowego przekazu.			Określ podstawy prawne udzielania przez Policję informacji środkom masowego przekazu. Wskaż cele działalności prasowo-informacyjnej Policji. Omów zasady udzielania informacji dziennikarzom.
2. Cele działalności prasowo-informacyjnej w Policji: a) realizowanie konstytucyjnego prawa swobodnego dostępu do informacji, b) zapewnianie warunków do społecznej kontroli nad działalnością Policji, c) kształtowanie wizerunku Policji, d) wykonywanie innych ustawowych zadań Policji, przy pomocy środków masowego przekazu.	1	wykład	

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
3. Odpowiedzialność personalna za działalność prasowo-informacyjną w jednostkach Policji. 4. Zasady udzielania informacji dziennikarzom na miejscu zdarzenia: a) prawny obowiązek udzielenia informacji, b) uprawnienia i zakazy w zakresie udzielanych informacji, c) zasady kontaktu z dziennikarzem, d) poprawna komunikacja interpersonalna.	1	ćwiczenia	Określ odpowiedzialność za działalność prasowo-informacyjną w jednostkach Policji, podkreśl rolę jaką w tym zakresie spełniają poszczególni funkcjonariusze pionu prewencji. Zwróć uwagę na poprawną komunikację interpersonalną.
5. Udzielanie dziennikarzom właściwej, krótkiej informacji na temat zdarzenia.	2	ćwiczenia	Na podstawie przygotowanych założeń przeprowadź ćwiczenia związane z udzieleniem dziennikarzowi krótkiej informacji prasowej na miejscu zdarzenia. Omów i oceń wystąpienia poszczególnych studentów.

TEMAT NR 11: Legitymowanie osób

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- wskazać podstawy prawne i przyuczyny legitymowania,
- rozróżnić dokumenty związane z ustalaniem tożsamości,
- rozpoznać i identyfikować zabezpieczenia stosowane na dokumentach związanych z ustalaniem tożsamości oraz techniki ich fałszowania.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Pojęcie „tożsamość osoby”. 2. Podstawy prawne legitymowania: a) ustawa o Policji, b) ustawa o dowodach osobistych, c) ustawa prawo o ruchu drogowym, d) ustawa o cudzoziemcach. 3. Przyuczyny legitymowania. 4. Uprawnienia policjanta w czasie legitymowania: a) ustawa o Policji, b) kodeks wykroczeń, c) kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. 5. Obowiązki policjanta w czasie legitymowania. 6. Podmioty, na prośbę których policjant legitymuje osoby: a) Sąd, b) Prokuratura, c) Organy samorządu terytorialnego, d) Inne.	2	wykład	Wyjaśnij pojęcia tożsamość osoby, legitymowanie. Omawiając podstawy prawne oraz przyuczyny legitymowania podkreśl konieczność zaistnienia przesłanek umożliwiających podjęcie tej czynności. Wskaż uprawnienia policjanta i uwytknij potrzebę spełnienia obowiązków, jakie ciążyą na funkcjonariuszach Policji w związku z legitymowaniem. Podkreśl konieczność stosowania się do zasad etyki i praw człowieka, zwłaszcza traktowania osób z należną im godnością.
7. Widoczne ślady charakteryzujące sfalszowany dokument lub potwierdzające autentyczność związane z ustaleniem tożsamości lub dokument na podstawie, którego można ustalić tożsamość: ślady przerobienia, ślady	1	wykład, pokaz	Omów dokumenty związane z ustalaniem tożsamości poprzedzając omówienie prezentacją wzorów tych dokumentów. W czasie zajęć wykorzystaj również wzory dokumentów. Wskaż podstawowe zabezpieczenia stosowane na dokumentach, korzystając z oryginalnych oraz fałszywych dokumentów,

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
podrobienia.			wykorzystując lampę UV. Omów dokumenty przerobione i podrobione, akcentując różnicę w sposobie fałszowania.
8. Komunikacja interpersonalna.	1	wykład, ćwiczenia	Omów rodzaje komunikacji interpersonalnej jednocześnie wskazując właściwe odczytywanie komunikatów pozawerbalnych. Wyjaśnij, na czym polega aktywne słuchanie, parafraza, odzwierciedlanie oraz omów bariery komunikacyjne, jak również zasady i etapy prowadzenia rozmowy. Ćwicz umiejętności stosowania sposobów radzenia sobie z barierami komunikacyjnymi (wskaż na konieczność zachowania właściwego dystansu) i umiejętności stosowania zachowań ułatwiających oraz niwelowania zachowań utrudniających prowadzenie rozmowy.
9. Sposoby postępowania z osobami nie posiadającymi dokumentów (m. in. ustawa o Policji, kodeks postępowania w sprawach o wykroczenie, kodeks postępowania karnego). 10. Sposoby postępowania z osobami odmawiającymi okazania dokumentu tożsamości lub tożsamości, których nie można ustalić (m. in. ustawa o Policji, kodeks postępowania w sprawach o wykroczenie, kodeks postępowania karnego).	2	wykład, dyskusja	Omów obowiązki policjanta wynikające z zasad etyki zawodowej i praw człowieka związane z postępowaniem z osobami odmawiającymi okazania dokumentów lub nie posiadającymi w ogóle dokumentów albo nie posiadającymi dokumentów przy sobie.

TEMAT NR 12 : Przygotowanie do użycia środków przymusu bezpośredniego

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- interpretować podstawy prawne i faktyczne użycia środków przymusu bezpośredniego,
- interpretować podstawowe pojęcia związane z użyciem środków przymusu bezpośredniego,
- określić zasady, warunki i przypadki użycia środków przymusu bezpośredniego,
- omówić zakazy użycia środków przymusu bezpośredniego.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Pojęcie „przymus bezpośredni”. 2. Podstawy prawne użycia środków przymusu bezpośredniego. 3. Podstawy faktyczne użycia środków przymusu bezpośredniego. 4. Rodzaje środków przymusu bezpośredniego. 5. Podstawowe pojęcia związane z użyciem środków przymusu bezpośredniego (czyżby napad, naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza, obrona konieczna, zamach, czynny opór, bierny opór, stan wyższej konieczności, niebezpieczne narzędzie, osoba zatrzymana, osoba tymczasowo aresztowana, osoba skazana, nieletni, czyn karalny).	3	wykład, pogadanka	Na bazie przygotowanych wyciągów z ustaw oraz aktów wykonawczych omów konieczne treści jednocześnie wskazując studentom literaturę źródłową.
6. Zasady użycia środków przymusu bezpośredniego, z uwzględnieniem praw człowieka, etyki zawodowej i polityki anty-dyskryminacyjnej. 7. Czynności przed użyciem środków przymusu bezpośredniego. 8. Czynności po użyciu środków przymusu bezpośredniego. 9. Przypadki użycia środków przymusu bezpośredniego (także stanowiących	10	wykład, analiza przypadku	Omawiając czynności przed użyciem ŚPB zwróć szczególną uwagę na sytuacje, w których niezbędne jest natychmiastowe działanie, powodujące konieczność odstąpienia od tych czynności. Omawiając przypadki użycia ŚPB, podkreśl konieczność zaistnienia przesłanek umożliwiających ich użycie oraz obowiązek respektowania praw człowieka, zasad etyki zawodowej i polityki anty-dyskryminacyjnej. Omawiając czynności po użyciu ŚPB, akcentuj obowiązek udzielenia pierwszej pomocy. Posiłkuj się przykładami. Dokonaj analizy skarg do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka na

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
wyposażenie specjalne). 10. Zakazy użycia środków przymusu bezpośredniego (z uwzględnieniem praw człowieka, etyki zawodowej i polityki antydyskryminacyjnej). 11. Czynnności w związku z utratą środka przymusu bezpośredniego.			naruszenie art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (zakazu tortur, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania). Przedstawiając zakazy użycia ŚPB wskaż zakazy podmiotowe i przedmiotowe. Zaakcentuj bezwzględny charakter zakazu tortur, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania. Powołaj się na definicję tortur z ONZ-owskiej Konwencji Przeciwno Torturom z 1984r oraz Rezolucję VIII Kongresu ONZ w sprawie zapobiegania przestępczości i postępowania z przestępcami z 1994r „Podstawowe zasady użycia siły oraz broni palnej przez funkcjonariuszy porządku prawnego”.

TEMAT NR 13 : Przygotowanie do użycia broni palnej

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- interpretować podstawowe pojęcia związane z użyciem broni palnej,
- interpretować przesłanki warunkujące użycie broni palnej,
- określić zasady, warunki i przypadki użycia broni palnej,
- omówić zakazy użycia broni palnej.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Pojęcia - broń palna, broń palna krótka, przechowywanie broni palnej, utracenie broni.	1	wykład	Na bazie przygotowanych wyciągów z ustaw oraz aktów wykonawczych omów zagadnienie i wskaż studentom literaturę źródłową.
2. Podstawy prawne użycia broni palnej. 3. Przepisy wykonawcze regulujące użycie broni palnej. 4. Zasady użycia broni palnej. 5. Warunki użycia broni palnej. 6. Czynności przed użyciem broni palnej. 7. Czynności po użyciu broni palnej. 8. Pojęcie „użycie broni palnej”. 9. Znaczenie pojęć użytych w przypadkach użycia broni (przesłanki użycia broni palnej – pojęcia). 10. Przypadki użycia broni palnej. 11. Zakazy użycia broni palnej (z uwzględnieniem etyki zawodowej).	8	wykład analiza przepisu, analiza przypadku	Omawiając zasady, warunki i czynności przed użyciem broni palnej, zwróć szczególną uwagę na sytuacje, w których niezbędne jest natychmiastowe działanie. Zaccentuj znaczenie pojęć stosowanych w przypadkach użycia broni (bezpośredni, bezpośredni, bezpośredni). Omawiając przypadki użycia broni, podkreśl konieczność zaistnienia przesłanek umożliwiających jej użycie. Przedstawiając zakazy użycia broni palnej, uwzględniaj zasady etyki zawodowej.
12. Prawa człowieka – prawo do życia. 13. Użycie broni jako sytuacja traumatyczna.	1	pogadanka	Przypomnij prawa człowieka – prawo do życia (art. 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności Rady Europy). Dokonaj analizy skarg do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka na naruszenie art. 2 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (prawa do życia). Zwróć uwagę na skutki użycia broni palnej, które mogą dotknąć policjanta w sferze

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
			emocjonalnej.
14. Odpowiedzialność dyscyplinarna, karna i cywilna za bezprawne użycie broni palnej.	1	wykład	Zwróć uwagę na wielotorową odpowiedzialność policjanta za użycie broni palnej.

TEMAT NR 14: Udzielanie pierwszej pomocy

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- dokonać wstępnej oceny stanu poszkodowanego, przeciwdziałać zakażeniom na miejscu zdarzenia,
- przeprowadzić czynności resuscytacji krążeniowo – oddechowej,
- opatrzyć rany, tamować krwotoki i podejmować działania przeciwwstrząsowe,
- rozpoznawać urazy układu kostnego i przygotować poszkodowanego do transportu.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Obowiązki policjanta w zakresie udzielania pierwszej pomocy, wynikające z przepisów prawa oraz etyki zawodowej. 2. Podstawowe wiadomości dotyczące CUN, układu oddechowego i krążenia. 3. HIV, HBV, HCV – profilaktyka i postępowanie po ekspozycji. 4. Postępowanie na miejscu zdarzenia w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia poszkodowanego. 5. Badania fizykalne osoby poszkodowanej. 6. Pozycje ułożenia osoby poszkodowanej. 7. Przyczyny, objawy, postępowanie w krótkotrwałej utracie przytomności.	8	wykład, pokaz, ćwiczenia	Na bazie ustaw oraz aktów wykonawczych omów obowiązki policjanta w zakresie udzielania pierwszej pomocy, jednocześnie wskazując studentom literaturę źródłową. Akcentuj moralny obowiązek policjanta dotyczący udzielania pomocy poszkodowanym (zarówno ofierze, jak i sprawcy). Scharakteryzuj wirusy przenoszone przez krew, podaj inne drogi szerzenia oraz sposoby postępowania pozwalające uniknąć zakażeń. Podaj sposób postępowania po ekspozycji. Przedstaw najistotniejsze elementy budowy oraz funkcjonowanie centralnego układu nerwowego, układu oddechowego oraz układu krążenia. Omów, na czym polega ocena miejsca zdarzenia i wstępna ocena stanu poszkodowanego. Zaprezentuj w/w czynności. Przeprowadź ćwiczenia polegające na wykonaniu badania wstępnego dobierając studentów w pary. Omów badanie fizykalne poszkodowanego. Zaprezentuj w/w czynności. Przeprowadź ćwiczenia polegające na wykonaniu badania fizykalnego dobierając studentów w pary. Omów pozycje ułożenia poszkodowanego (pozycja zastana, bezpieczna, półsiedząca, przeciwwstrząsowa, na znak z ugięciem biodrowo-kolanowym). Zaprezentuj pozycję bezpieczną. Przeprowadź ćwiczenia układania w pozycję bezpieczną. Omów przyczyny, objawy, postępowanie przy omdleniu.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
8. Nagłe zatrzymanie krążenia – przyczyny, objawy. 9. Metody prowadzenia resuscytacji krążeniowo – oddechowej. 10. Algorytm postępowania w resuscytacji krążeniowo – oddechowej u niemowląt, dzieci i dorosłych. 11. Niedrożność dróg oddechowych – przyczyny, objawy, postępowanie. 12. Prowadzenie resuscytacji krążeniowo – oddechowej.	8	wykład, pokaz, ćwiczenia	Zaprezentuj postępowanie z osobą omdlałą łącznie z pozycją czterokończynową. W czasie ćwiczeń w/w zagadnień wskazane jest uczestnictwo dwóch wykładowców zajmujących się problematyką udzielania pierwszej pomocy. Omów przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia. Scharakteryzuj śmierć kliniczną oraz biologiczną. Omów metody prowadzenia oddechu zastępczego oraz ucisków klatki piersiowej w poszczególnych grupach wiekowych. Wskaż różnice między resuscytacją a reanimacją. Omów algorytm postępowania resuscytacji krążeniowo – oddechowej w poszczególnych grupach wiekowych zgodnie z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji. Zaprezentuj w/w algorytm. Przeprowadź ćwiczenia na fantomach. Każdy student powinien wykonać zaprezentowane czynności. Omów przyczyny, objawy, postępowanie przy niedrożności dróg oddechowych w poszczególnych grupach wiekowych. Zaprezentuj postępowanie w w/w przypadkach. Studenci w ramach ćwiczeń praktycznych powinni wykonać resuscytację krążeniowo – oddechową na fantomach, która powinna być poprzedzona pokazem całości działania przez nauczyciela.
13. Podstawowe czynności ratownicze z użyciem AED.	3	wykład, ćwiczenia	Omów elementy „łańcucha ratunkowego” okoliczności jego stosowania oraz sposób użycia AED na miejscu zdarzenia. Zaprezentuj użycie w/w urządzenia. Każdy student powinien mieć możliwość wykonania zaprezentowanych czynności.
14. Rodzaje ran, zasady i sposoby ich opatrywania. 15. Krwotoki – przyczyny, objawy, postępowanie. 16. Zastosowanie opaski uciskowej. 17. Wstrząs – przyczyny, objawy, postępowanie.	4	wykład, pokaz, ćwiczenia	Stosując atrapy ran omów mechanizm powstawania ran oraz zasady i sposoby ich opatrywania. Zwróć uwagę na postępowanie w przypadku rany postrzałowej oraz postępowanie z ciałem obcym w ranie. Zaprezentuj rodzaje opatrunków z uwzględnieniem opatrunku uszczelniającego. Omów rodzaje krwotoków i ich objawy. Przedstaw algorytm

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
			postępowania w przypadku wystąpienia krwotoku wewnętrznego i zewnętrznego. Zaprezentuj sposób zakładania opatrunku uciskowego. Przeprowadź ćwiczenia w ramnach, których studenci będą zakładać opatrunek uciskowy wykorzystując atrapy ran. Omów okoliczności oraz zasady stosowania opaski uciskowej. Przedstaw sposób postępowania z utraconą częścią kończyny. Zaprezentuj sposób zakładania opaski uciskowej. Przedstaw przyczyny, objawy oraz postępowanie w przypadku wystąpienia wstrząsu. Wyjaśnij pojęcie centralizacji krążenia. Zaprezentuj sposoby postępowania z poszkodowanym we wstrząsie. Pod Twoim nadzorem studenci ćwiczą opatrywanie ran.
18. Układ kostno – stawowy – budowa i funkcje. 19. Urazy kości i stawów – objawy. 20. Postępowanie z urazami kończyn. 21. Postępowanie z urazami kręgosłupa i miednicy. 22. Postępowanie z urazami głowy i klatki piersiowej.	5	wykład, pokaz, ćwiczenia	Stosując atrapę szkieletu człowieka scharakteryzuj budowę i funkcje układu kostno – stawowego. Omów rodzaj urazów kostno – stawowych i ich objawy. Omów zasady postępowania w przypadku urazów kończyn. Zademonstruj czynności podejmowane wobec osób, które doznały w/w urazów. Omów zasady postępowania w przypadku urazów kręgosłupa lub miednicy oraz urazów głowy lub klatki piersiowej. Zademonstruj czynności podejmowane wobec osób, które doznały tych urazów. W trakcie zajęć wykorzystaj fantom z urazami kończyn, chusty trójkątne, prowizoryczne szyny oraz szyny próżniowe, a także deskę ortopedyczną oraz kołnierze ortopedyczne następnie pod Twoim nadzorem studenci powinni przećwiczyć zabezpieczanie uszkodzeń układu kostnego.
23. Zawał serca – przyczyny, objawy, postępowanie. 24. Napad drgawkowy (padaczka) – przyczyny, objawy, postępowanie. 25. Tonięcie – sposób postępowania.	4	wykład, pokaz	Omów przyczyny, objawy oraz postępowanie przy podejrzeniu zawału mięśnia sercowego. Omów przyczyny, objawy oraz postępowanie przy wystąpieniu napadu drgawkowego. Zademonstruj czynności podejmowane wobec osoby w trakcie napadu drgawkowego, a także po

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
26. Oparzenia – przyczyny, objawy, postępowanie. 27. Porażenie prądem – przyczyny, objawy, postępowanie. 28. Odmrożenia – przyczyny, objawy, postępowanie.			napadzie. Omów sposób postępowania z osobą, która tonęła. Uwzględnij objawy oraz postępowanie w przypadku hipertermii. Przedstaw przyczyny, objawy oraz postępowanie przy oparzeniach termicznych i chemicznych. Pokaż reguły określania powierzchni oparzonej ciała osoby poszkodowanej. Omów przyczyny, objawy oraz postępowanie z osobą porażoną prądem elektrycznym niskiego lub wysokiego napięcia oraz rażoną piorunem. Zadeemonstruj czynności podejmowane wobec osoby po porażeniu prądem elektrycznym. Uwzględnij objawy oraz postępowanie w przypadku hipotermii. Przedstaw przyczyny, objawy oraz postępowanie przy odmrożeniach.
29. Uraz wielonarządowy – przyczyny, objawy, postępowanie. 30. Stosowanie chwytu ratunkowego Rauteka.	4	wykład, ćwiczenia	Omów przyczyny powstawania urazu wielonarządowego oraz postępowanie z poszkodowanym z uwzględnieniem uszkodzeń klatki piersiowej i jamy brzucha. Omów okoliczności stosowania chwytu Rauteka. Zaprezentuj w/w czynności. Przeprowadź ćwiczenia polegające na wykonaniu ewakuacji poszkodowanego chwytem Rauteka dobierając słuchaczy w pary.
31. Opatrywanie ran i unieruchamianie na miejscu zdarzenia.	4	ćwiczenia	Przeprowadź ćwiczenia, w ramach których studenci wykorzystując atrapy ran dokonają opatrzenia ran, zakładając opatrunek uciskowy. Studenti w ramach ćwiczeń w oparciu o nabytą wiedzę i umiejętności wykorzystując chusty trójkątne oraz szyny próżniowe podejmują działanie wobec osób, które doznały urazu układu kostno - stawowego. Uwzględnij również ćwiczenia z poszkodowanym z urazem kręgosłupa i miednicy przy użyciu deski ortopedycznej. Przeprowadź ćwiczenia z zakresu

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
			przygotowania poszkodowanego do transportu z uwzględnieniem pozycji złożeniowych. Ćwiczenia przewidziane są z osobą przytomną i nieprzytomną.

TEMAT NR 15: Zatrzymanie osoby

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- wskazać podstawy prawne i faktyczne zatrzymywania osoby,
- omówić zatrzymywanie osób z uwzględnieniem ich statusu prawnego.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Pojęcie „ujęcie osoby”. 2. Pojęcie „zatrzymanie osoby”. 3. Podstawy prawne zatrzymywania osób: a) ustawa o Policji, b) kodeks postępowania karnego, c) kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, d) ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich; 4. Podstawy faktyczne zatrzymywania osoby: a) zatrzymanie procesowe, b) zatrzymanie pozaprocesowe, - porządkowe, - penitencjarne, - administracyjne.	3	wykład	Wyjaśniając pojęcia „ujęcie osoby” oraz „zatrzymanie osoby” zaakcentuj różnicę między nimi. Omawiając podstawy prawne zatrzymywania zaakcentuj konieczność ich znajomości z uwagi na obowiązki ich przedstawiania w trakcie zatrzymywania. Realizując zagadnienia związane z podstawami faktycznymi zatrzymywania podkreśl konieczność zaistnienia przesłanek umożliwiających podjęcie tej czynności.
5. Prawa osoby zatrzymanej wynikające z: a) kodeksu postępowania karnego, b) ustawy o Policji, c) innych ustaw, d) art. 5 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności - Rady Europy. 6. Czas zatrzymywania i czynności podobne do zatrzymywania. 7. Zatrzymywanie osób ze względu na ich status	5	wykład, dyskusja	Dokonaj analizy skarg do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka na naruszenie art. 5 (prawa do wolności i bezpieczeństwa osobistego) Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Realizując zagadnienia związane z prawami osób zatrzymanych, połącz szczególnie nacisk na obowiązki informowania osoby zatrzymywanej o tych prawach wynikających z KPK i innych ustaw. Realizując zagadnienia związane z zatrzymywaniem osób ze względu na ich status prawny połącz szczególnie nacisk na obowiązki ciążące na policjancie w związku z realizacją praw

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
prawny: a) zatrzymanie sprawy wykroczenia, b) zatrzymanie sprawy przestępstwa, c) osoby nieletniej, d) cudzoziemca.			osoby zatrzymanej.

TEMAT NR 16: Kontrola osobista, przeglądanie zawartości bagażu, sprawdzenie ładunku

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- wskazać podstawy prawne i przyczyn kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagażu, sprawdzenia ładunku,
- omówić ograniczenia w zakresie przeprowadzania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagażu, sprawdzenia ładunku.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Podstawy prawne dokonania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagażu, sprawdzenia ładunku oraz pobierania od osób wymazu ze służówki policzków. 2. Przyczyny dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagażu, sprawdzenia ładunku. 3. Zasady przeprowadzania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagażu, sprawdzenia ładunku (z uwzględnieniem praw człowieka, etyki zawodowej i polityki anty-dyskryminacyjnej). 4. Ograniczenia w zakresie przeprowadzania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagażu, sprawdzenia ładunku.	2	wykład	Na bazie przygotowanych wyciągów z ustaw oraz aktów wykonawczych omów zagadnienia. Omów podstawy prawne, przyczyny i taktykę dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagażu, sprawdzenia ładunku. Omów podstawy prawne i przyczyny pobieranie od osób wymazu ze służówki policzków. Akcentuj konieczność zwracania uwagi na etyczne aspekty związane z kontrolowaniem osób oraz na potrzebę stosowania praw człowieka (prawo do godności, do prywatności – art.3 i 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka). Podkreśl promowanie równego, niedyskryminacyjnego traktowania osób z powodu rasy, pochodzenia etnicznego, wieku, religii, przekonań oraz orientacji seksualnej. Zaccentuj ograniczenia w zakresie przeprowadzania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagażu, sprawdzenia ładunku.

TEMAT NR 17: Przeszukanie osoby, pomieszczeń i rzeczy**CELLE:** Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- omówić cele i rodzaje przeszukania,
- wskazać podstawy prawne i faktycznych przeszukania osób, pomieszczeń i rzeczy.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Istota przeszukania. 2. Cele przeszukania. 3. Rodzaje przeszukania. 4. Podstawy prawne przeszukania osób, pomieszczeń i rzeczy. 5. Podstawy faktyczne przeszukania osób, pomieszczeń i rzeczy. 6. Dokumenty uprawniające do dokonania przeszukania osób, pomieszczeń i rzeczy. 7. Zatrzymanie rzeczy.	2	wykład	Na bazie przygotowanych wyciągów z ustaw oraz aktów wykonawczych omów zagadnienia. Przedstaw podstawy prawne oraz istotę, cele i rodzaje przeszukania. Omawiając treści zaakcentuj istotę i wagę dokumentów uprawniających do dokonania przeszukania osób, pomieszczeń i rzeczy. Wskaz różnice między zatrzymaniem rzeczy w wyniku przeszukania, a odebraniem rzeczy.

TEMAT NR 18: Wykonywanie poleceń uprawnionych organów oraz udzielanie pomocy i asysty

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- wyjaśnić istotę i cele postępowania egzekucyjnego,
- odróżnić pomoc od asysty.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Istota i cele postępowania egzekucyjnego. 2. Podstawowe pojęcia z zakresu egzekucji administracyjnej i cywilnej (właściwość organów do prowadzenia postępowania, podstawy prawne prowadzenia egzekucji). 3. Pojęcia z zakresu udzielania pomocy lub asysty. 4. Dokumenty stanowiące podstawę udzielania pomocy lub asysty. 5. Tryby udzielania pomocy lub asysty.	1	wykład	Na bazie przygotowanych wyciągów z ustaw oraz aktów wykonawczych omów zagadnienia. Omów podstawy prawne oraz istotę, cele i rodzaje postępowania egzekucyjnego Omawiając treści zaakcentuj istotę i wagę dokumentów stanowiących podstawę udzielania pomocy lub asysty.

TEMAT NR 19: Przeprowadzanie interwencji oraz postępowanie z osobami znajdującymi się pod wpływem alkoholu lub środka działającego podobnie

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- omówić rodzaje i cechy interwencji policyjnych,
- wskazać podstawy prawne i faktyczne przeprowadzania interwencji,
- omówić okoliczności uzasadniające odstąpienie od interwencji lub jej niepodjęcie,
- przedstawić symptomy wskazujące na spożycie alkoholu lub środka działającego podobnie,
- omówić podstawy prawne i faktyczne prowadzenia przez Policję badań na zawartość w organizmie człowieka alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Pojęcie „interwencja policyjna”. 2. Rodzaje interwencji policyjnych. 3. Cechy interwencji policyjnej. 4. Znaczenie pojęć „tatyka interwencji”, „techniki interwencji”. 5. Różnice pomiędzy działaniami interwencyjnymi i innymi czynnościami służbowymi. 6. Przepisy prawne zawierające podstawy podejmowania czynności przez policjantów w czasie interwencji. 7. Przykładowe sytuacje wymagające podjęcia interwencji (podstawy faktyczne). 8. Okoliczności upoważniające funkcjonariusza do odstąpienia od interwencji lub jej nie - podjęcia. 9. Czynniki obiektywne i subiektywne, wpływające na bezpieczeństwo interwencji: a) elementy sytuacji interwencyjnej, b) ocena poziomu ryzyka, c) sposoby radzenia sobie podczas trudnych	2	wykład wykład, ćwiczenia	Omów rodzaje i cechy interwencji policyjnych. Zaakcentuj różnice pomiędzy działaniami interwencyjnymi a innymi czynnościami służbowymi. W ramach dyskusji wskaż przykładowe sytuacje wymagające podjęcia interwencji. Zaakcentuj możliwość wystąpienia sytuacji zmuszającej policjanta do odstąpienia od interwencji lub jej niepodjęcia. Bazując na przepisach prawnych przedstaw pojęcia, cele i rodzaje pościgów policyjnych. Objaśnij zasady związane z podjęciem, prowadzeniem i przerywaniem pościgu. Stosując technikę pracy w grupach, zleć słuchaczom opracowanie czynników wpływających na bezpieczeństwo interwencji policyjnej.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
interwencji.			
10. Pojęcia: a) napój alkoholowy, b) stan po użyciu alkoholu, c) stan nietrzeźwości, d) środek działający podobnie do alkoholu. 11. Symptomy wskazujące na spożycie alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu. 12. Podstawy prawne i faktyczne przeprowadzania badań na zawartość w organizmie alkoholu oraz środków działających podobnie.	2	wykład, pogadanka	Na bazie aktów wykonawczych podaj i omów pojęcia: napój alkoholowy, stan po użyciu alkoholu, stan nietrzeźwości środek działający podobnie do alkoholu. Wyjaśnij jakie powinno być postępowanie policjanta w przypadku stwierdzenia znacznej różnicy wyników przeprowadzonych badań. Wskaż symptomy wskazujące na spożycie alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu. Omów podstawy prawne i faktyczne przeprowadzania przez Policję badań na zawartość w organizmie alkoholu oraz środków działających podobnie.

TEMAT NR 20: Podstawy ruchu drogowego

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- określić miejsce i zakres obowiązywania ustawy prawo o ruchu drogowym oraz korzystać z taryfikatora,
- posługiwać się pojęciami określonymi w art. 2 PRD,
- określić ogólne zasady ruchu drogowego,
- omówić wykroczenia polegające na nie stosowaniu się do wybranych znaków ostrzegawczych, informacyjnych oraz znaków nakazu, znaków poziomych i sygnalizacji świetlnej, znaków zakazu,
- wskazać ułatwienia w ruchu drogowym dla osób niepełnosprawnych,
- określić ogólne zasady ruchu pojazdów,
- określić zasady ruchu pieszych oraz określić wykroczenia przeciwko pieszym,
- określić zasady ruchu rowerzystów, motorowerzystów, jeźdźców i poganiaczy oraz kierujących pojazdami zaprzęgowymi,
- wskazać przypadki włączania się do ruchu,
- określić pierwszeństwo przejazdu,
- określić zasady używania świateł zewnetrznych,
- określić zasady postoiu i zatrzymywania pojazdów,
- określić zasady używania pasów bezpieczeństwa i hełmów ochronnych, przewożenia dziecka w pojazdach samochodowych,
- określić oznakowanie osób wykonujących czynności na drodze,
- określić zasady poruszania się dzieci po drogach publicznych,
- wskazać zasady ruchu pojazdów uprzywilejowanych,
- określić zasady postępowania z kierowcami naruszającymi przepisy ruchu drogowego.
- określić rodzaje dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania oraz wynikający z nich zakres uprawnień,
- określić warunki dopuszczenia pojazdów do ruchu oraz wskazać obowiązkowe wyposażenie pojazdów,
- określić zasady postępowania z kierowcami naruszającymi zasady ruchu drogowego.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Miejsce oraz zakres obowiązywania ustawy Prawo o ruchu drogowym. 2. Nieprzestrzeganie przepisów ruchu drogowego – taryfikator i punkty karne.	1	wykład, pogadanka	Na bazie aktów prawnych oraz odwołując się do wiedzy i doświadczenia życiowego studentów, przedstawi i wyjaśni zakres obowiązywania ustawy prawo o ruchu drogowym. Zwróci szczególną uwagę na konieczność opanowania tych treści w celu właściwej interpretacji przepisów ustawy i rozporządzeń wykonawczych. Wskaż, jaka odpowiedzialność grozi za nieprzestrzeganie przepisów ruchu drogowego. Omów taryfikator i punkty karne.
3. Wybrane pojęcia określone w art. 2 PRD. (droga, droga twarda, droga dla rowerów, jezdnia, pas ruchu, pobocze, chodnik, skrzyżowanie, przejście dla pieszych, obszar zabudowany, strefa zamieszkania, uczestnik ruchu, pieszy, kolumna pieszych, kierujący, kierowca, szczególna ostrożność, ustąpienie pierwszeństwa, niedostateczna widoczność, wymijanie, omijanie, wyprzedzanie, zatrzymanie, postój, pojazd, pojazd silnikowy, pojazd samochodowy, pojazd uprzywilejowany, samochód osobowy, samochód ciężarowy, autobus, motocykl, motorower, rower, zespół pojazdów, dopuszczalna masa całkowita). 4. Wybrane ogólne zasady ruchu drogowego: a) zasada ostrożności, b) zasada ograniczonego zaufania, c) hierarchia znaków i sygnałów drogowych.	1	wykład, pogadanka	Wyjaśni wybrane definicje ustawowe oraz wybrane ogólne zasady ruchu drogowego. Zwróci szczególną uwagę na konieczność opanowania tych treści w celu właściwej interpretacji przepisów ustawy i rozporządzeń wykonawczych.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
5. Zasady umieszczania i obowiązywania znaków drogowych. 6. Wybrane znaki ostrzegawcze, zakazu i informacyjne (m.in.: A-7 „ustęp pierwszeństwa”, B-1 „zakaz ruchu w obu kierunkach”, B-2 „zakaz wjazdu”, B-3” zakaz wjazdu pojazdów silnikowych, z wyjątkiem motocykli jednośladowych”, B-5 „zakaz wjazdu samochodów ciężarowych”, B-9 „zakaz wjazdu rowerów” B-10 „zakaz wjazdu motorowerów”, B-20 „Stop”, B-21 „zakaz skręcania w lewo”, B-22 „zakaz skręcania w prawo”, B-23 „zakaz zawracania”, B-25 „zakaz wyprzedzania”, B-26 „zakaz wyprzedzania przez samochody ciężarowe”, B-32 „stój – kontrola celna”, B-33 „ograniczenie prędkości”, B-35 „zakaz postój”, B-36 „zakaz zatrzymywania”, B- 39 „strefa ograniczonego postój”, B-41 „zakaz ruchu pieszych”, B-42” koniec zakazów”, D-1 „droga z pierwszeństwem”, D-6 „przejście dla pieszych” D-6a „przejazd dla rowerzystów” D-18 „parking”, D-40 „strefa zamieszkania” D-41 „koniec strefy zamieszkania”, D-42 „obszar zabudowany”, D-43 „koniec obszaru zabudowanego”, D-46 „droga wewnętrzna”, D-47 „koniec drogi wewnętrznej”). 7. Znaki nakazu. 8. Znaki pozioame. 9. Sygnalizacja świetlna (S-1, S-2, S-3, S-5, S-6),	2	wykład, pogadanka	Na bazie aktów prawnych, przedstaw i wyjaśnij zasady umieszczania i obowiązywania oraz znaczenie wybranych znaków ostrzegawczych i zakazu, znaków nakazu i poziomych oraz znaczenie sygnalizacji świetlnej (ze szczególnym zwróceniem uwagi na sygnalizatory S-2 i S-3). Omów ułatwienia w ruchu drogowym dla osób niepełnosprawnych. Zademonstruj kartę parkingową.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
10. Ułatwienia w ruchu drogowym dla osób niepełnosprawnych.			
11. Zasady ruchu pieszych. 12. Zasady ruchu pojazdów.	3	wykład, pogadanka	Przedstaw przepisy regulujące ruch pieszych. Szczególną uwagę zwróć na zasady poruszania się dzieci po drogach publicznych. Wskaz ogólne zasady ruchu pojazdów. Scharakteryzuj zasady włączania się do ruchu. Omów prędkości dopuszczalne dla poszczególnych rodzajów pojazdów w zależności od kategorii drogi. Omów istotę podstawowych manewrów w ruchu drogowym (omijanie, wymijanie, cofanie, wyprzedzanie). Określ zasady przecinania się kierunków ruchu, zmiany kierunku jazdy i pasa ruchu oraz zasady ostrzegania i jazdy w warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza. Omów zasady holowania oraz ruch pojazdów w kolumnie. Omów przepisy dodatkowe o ruchu rowerów, motorowerów, pojazdów zaprzęgowych i ruchu zwierząt.
13. Zasady używania świateł zewnętrzných. 14. Przepisy regulujące postój i zatrzymanie pojazdów. 15. Używanie pasów bezpieczeństwa i hełmów ochronnych oraz przewożenie dziecka w pojazdach samochodowych. 16. Oznakowanie osób wykonujących czynności na drodze. 17. Ruch pojazdów uprzywilejowanych. 18. Rodzaje dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami oraz kategorie praw jazdy i wynikające z nich zakresy uprawnień. 19. Warunki dopuszczenia pojazdów do ruchu (obowiązkowe wyposażenie pojazdów)	4	wykład, pogadanka, analiza przykładu	Zapoznaj studentów z wybranymi przepisami porządkowymi zwracając szczególną uwagę na ruch pojazdów uprzywilejowanych, postój i zatrzymanie pojazdów oraz kategorie praw jazdy i wynikające z nich zakresy uprawnień. Określ warunki dopuszczenia pojazdów do ruchu oraz wskaż obowiązkowe wyposażenie pojazdów (samochód osobowy, rower, motorower) Omów postępowanie z kierowcami naruszającymi przepisy ruchu drogowego oraz zasady wypełniania karty rejestracyjnej Prd-5/1. Przeprowadź ćwiczenia, podczas których studenci indywidualnie, w oparciu o przygotowane przez prowadzącego zajęcia założenia, będą oceniać zachowania uczestników ruchu, wskażą stosowny przepis normujący to zachowanie oraz przedstawiać swoje ustalenia na forum grupy.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
20. Postępowanie z kierowcami naruszającymi przepisy ruchu drogowego.			

TEMAT NR 21: Pełnienie służby na drogach

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- określić dokumenty jakie są wymagane w czasie kontroli drogowej,
- zidentyfikować dokumenty jakie są wymagane w czasie kontroli drogowej,
- ocenić dokumenty pod kątem ich autentyczności,
- określić sposoby ustalania danych niezbędnych w czasie kontroli,
- określić rodzaje tablic rejestracyjnych,
- określić rodzaje i sposoby oznaczeń umożliwiających identyfikację pojazdu,
- zlokalizować i odczytać nr VIN.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Rodzaje dokumentów wymaganych w czasie kontroli (prawo jazdy, karta rowerowa, karta motorowerowa, dowód rejestracyjny, pozwolenie czasowe, OC) oraz elementy ich zabezpieczenia przed fałszowaniem. 2. Dane z dokumentów wymagające weryfikacji w czasie kontroli. 3. Rodzaje tablic rejestracyjnych oraz ich legalizacja. 4. Rodzaje i sposoby oznaczeń umożliwiających identyfikację pojazdu. 5. Umiejscowienie numeru VIN i tabliczki znamionowej w pojazdach.	4	wykład, pogadanka	Wymień rodzaje dokumentów wymaganych w czasie kontroli, a następnie przedstaw i omów zabezpieczenia techniczne dokumentów przed fałszowaniem. Zwróć uwagę jakie dane z dokumentów wymagają weryfikacji w czasie kontroli. Wymień rodzaje tablic rejestracyjnych oraz przedstaw zasady ich legalizacji.. Na bazie aktów wykonawczych przedstaw studentom i omów rodzaje i sposoby oznaczeń umożliwiających identyfikację pojazdu. Wykorzystując dostępne pojazdy służbowe wskaż przykładowe miejsca umieszczenia numeru VIN oraz tabliczki znamionowej zwracając uwagę na zachowanie zasad bezpieczeństwa przy sprawdzaniu tych elementów.

TEMAT NR 22: Zatrzymywanie dokumentów, usuwanie i przemieszczanie pojazdów oraz blokowanie kół

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- omówić przypadki zatrzymywania dokumentów uprawniających do kierowania pojazdem,
- omówić przypadki zatrzymywania dokumentów dopuszczających pojazd do ruchu,
- określić przypadki uzasadniające podjęcie decyzji o usunięciu lub przemieszczeniu pojazdu,
- określić przypadki blokowania kół pojazdu.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Podstawy prawne i faktyczne zatrzymywania dokumentów uprawniających do kierowania oraz dopuszczających pojazd do ruchu. 2. Przypadki zatrzymywania dokumentu uprawniającego do kierowania pojazdem. 3. Zasady wydawania kierowcy pokwitowania w zamian za zatrzymane uprawnienie do kierowania pojazdem. 4. Przypadki zatrzymywania dokumentu dopuszczającego pojazd do ruchu. 5. Zasady wydawania kierowcy pokwitowania w zamian za zatrzymany dokument dopuszczający pojazd do ruchu. 6. Zasady postępowania z zatrzymanymi dokumentami.	2	wykład, pogadanka	Na bazie obowiązujących aktów wykonawczych przedstawić podstawy prawne i faktyczne zatrzymywania dokumentu uprawniającego do kierowania lub używania pojazdu oraz zasady wydawania pokwitowania w zamian za zatrzymaną dokument i zasady postępowania z zatrzymanymi dokumentami
7. Podstawy prawne i faktyczne usuwania, przemieszczania pojazdów i blokowania kół. 8. Tryb i warunki usuwania, przemieszczania pojazdów i blokowania kół.	1	wykład, pogadanka	Na bazie obowiązujących aktów wykonawczych przedstawić podstawy prawne i faktyczne oraz tryb usuwania i przemieszczania pojazdów oraz blokowania kół.

TEMAT NR 23: Wykonywanie podstawowych czynności na miejscu zdarzenia drogowego

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- wskazać obowiązki uczestnika wypadku drogowego,
- określić zasady postępowania policjanta na miejscu zdarzenia drogowego.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Rodzaje zdarzeń drogowych: „kolizja”, „wypadek drogowy”. 2. Obowiązki uczestnika wypadku drogowego. 3. Sposób postępowania policjanta na miejscu zdarzenia drogowego.	2	wykład pogadanka	Wyjaśnij pojęcie „kolizji drogowej” i „wypadku drogowego”, a następnie na bazie obowiązujących przepisów wymień obowiązki uczestnika wypadku drogowego. Przedstaw sposób postępowania policjanta na miejscu zdarzenia drogowego - „kolizji” i „wypadku”. Zwróć szczególną uwagę na przestrzeganie zasad bezpieczeństwa oraz zasady zabezpieczenia miejsca zdarzenia drogowego przed zatarciem, zniszczeniem, naniesieniem lub przemieszczeniem śladów oraz sposoby ustalania uczestników i świadków zdarzenia.
4. Polecenia i sygnały wydawane przez policjanta kierującego ruchem.	2	wykład, pogadanka pokaz	Omów znaczenie poleceń i sygnałów podawanych przez policjanta.

TEMAT NR 24: Kontrola uczestników ruchu drogowego

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- wskazać podstawy prawne zatrzymywania uczestnika ruchu drogowego do kontroli drogowej,
- omówić uprawnienia i obowiązki policjanta wykonującego kontrolę drogową,
- omówić zakres uprawnień i obowiązków osoby poddawanej kontroli.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Podstawy prawne i faktyczne zatrzymywania pojazdów do kontroli. 2. Uprawnienia i obowiązki policjanta w czasie kontroli. 3. Prawa i obowiązki uczestników ruchu drogowego poddawanych kontroli.	2	wykład, pogadanka	Na bazie obowiązujących aktów wykonawczych przedstaw podstawy zatrzymywania do kontroli i prowadzenia kontroli uczestników ruchu drogowego. Wskaż, jakie obowiązki i uprawnienia posiada policjant w czasie kontroli. Podaj przykład, kiedy policjant jest uprawniony do kierowania kontrolowanym pojazdem. Zwróć uwagę na prawa i obowiązki osób kontrolowanych.

TEMAT NR 25: Wprowadzenie do postępowania w sprawach o wykroczenia

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- rozróżnić sytuacje procesowe pozwalające na wszczęcie postępowania w sprawach o wykroczenia,
- omówić tryb postępowania w sprawach o wykroczenia,
- wskazać zasady procesowe w zależności od etapu postępowania.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Pojęcie, cel i zadania postępowania w sprawach o wykroczenia. 2. Podstawowe zasady procesowe. 3. Przesłanki dodatnie i ujemne. 4. Rodzaje postępowań i warunki dopuszczalności postępowania zwyczajnego i nakazowego.	2	wykład	Omów cel prowadzenia postępowania w sprawach o wykroczenia oraz wskaż zadania postępowania w sprawach o wykroczenia. Przedstaw zasady procesowe w postępowaniu w sprawach o wykroczenia. Zwróć uwagę na przesłanki, które występują tylko w kpow. Wskaż na przesłanki dodatnie i ujemne oraz na skutki ich wystąpienia. Na przykładach, przedstaw rodzaje postępowań i wskaż na podstawowe różnice w ich przebiegu.

TEMAT NR 26: Środki oddziaływania wychowawczego stosowane wobec sprawy wykroczenia oraz postępowanie mandatowe

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- określić rodzaj popełnionego wykroczenia,
- określić przypadki prowadzenia czynności wyjaśniających w niezbędnym zakresie,
- ocenić przesłanki pozwalające na zastosowanie środka oddziaływania wychowawczego,
- wskazać podstawy prawne i warunki dopuszczalności stosowania postępowania mandatowego,
- określić rodzaje mandatów karnych,
- omówić postępowanie policjanta w przypadku odmowy przyjęcia mandatu karnego

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Istota i cel stosowania środka oddziaływania wychowawczego.	1	wykład	W oparciu o kodeks wykroczeń, przedstaw istotę i cel środków oddziaływania wychowawczego oraz przesłanki stosowania pouczenia wobec sprawy wykroczenia. Omów, na czym polega pouczenie sprawy wykroczenia.
2. Przesłanki zastosowania pouczenia sprawy wykroczenia.			
3. Istota postępowania mandatowego.			
4. Podstawy prawne i warunki dopuszczalności stosowania postępowania mandatowego.			
5. Rodzaje mandatów karnych, wysokość grzywien.	2	wykład	Omów istotę postępowania mandatowego, podstawy prawne i warunki stosowania tego postępowania. Przedstaw rodzaje mandatów karnych i wysokość nakładanych grzywien opierając się o kodeks wykroczeń i tzw. taryfikator.
6. Postępowanie w przypadku odmowy przyjęcia mandatu karnego.			

TEMAT NR 27 : Czynności wyjaśniające**CELE:** Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- zakwalifikować czyn i określić tryb ścigania,
- scharakteryzować czynności wyjaśniające w sprawie o wykroczenie.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Podstawy prawne i faktyczne, pojęcie, cel, zadania i przedmiot czynności wyjaśniających. 2. Charakterystyka czynności wyjaśniających: a) faktyczne i formalne podjęcie czynności wyjaśniających b) zakres i czas trwania oraz sposoby zakończenia, c) organy uprawnione do ich prowadzenia, d) uczestnicy postępowania, ich prawa i obowiązki, rodzaje czynności dowodowych.	2	wykład, praca z tekstem	W oparciu o kpow wyjaśnij pojęcie czynności wyjaśniających i ich rolę w postępowaniu w sprawach o wykroczenia. Przedstaw cel i zadania czynności wyjaśniających oraz sytuacje procesowe uprawniające Policję do ich prowadzenia. Przedstaw zakres i czas trwania czynności wyjaśniających oraz wskaż organy uprawnione do ich prowadzenia, a także omów ich kompetencje. Wymień uczestników postępowania, ich prawa i obowiązki, ze szczególnym naciskiem na prawa pokrzywdzonego. W nawiązaniu do wiedzy słuchaczy dotyczącej przyjęcia zawiadomienia o przestępstwie wskaż na algorytm czynności, które należy wykonać przyjmując zawiadomienie o wykroczeniu. Wskaż i scharakteryzuj rodzaje czynności dowodowych wykonywanych w ramach czynności wyjaśniających. Omów sposób dokumentowania materiału dowodowego. Omów tryb przesłuchania świadka w prawach o wykroczenia. Wymień okoliczności uzasadniające sporządzenie notatki urzędowej z wykonanych czynności procesowych w ramach czynności wyjaśniających.

TEMAT NR 28: Przestuchanie osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- omówić prawa i obowiązki osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie oraz osoby podejrzanej o popełnieniu wykroczenia,
- sformułować zarzut popełnienia wykroczenia.

Wskazówki do realizacji			
Zagadnienia	Czas	Metoda	
1. Prawa i obowiązki osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia oraz osoby co, do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie.	1	wykład, praca z tekstem	Wyjaśnij pojęcia: osoba, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie, obwiniony, postępowanie w sprawach o wykroczenia. Zapoznaj studentów z prawami i obowiązkami osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia.
2. Zasady formułowania i przedstawienia zarzutu osobie podejrzanej o popełnienie wykroczenia 3. Przygotowanie się do przeprowadzenia przesłuchania.	1	wykład	Omów zagadnienia związane z zasadami formułowania zarzutu popełnienia wykroczenia. Omów chronologię czynności przesłuchania osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie. Wskaż czynności, jakie winien wykonać policjant przed przedstawieniem zarzutu. Na podstawie założeń poleć sporządzenie zarzutu.

TEMAT NR 29: Wniosek o ukaranie

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- omówić podstawy prawne i faktyczne wystąpienia przez Policję z wnioskiem o ukaranie,
- scharakteryzować wymogi formalne wniosku o ukaranie,
- wskazać przesłanki wystąpienia przez Policję z wnioskiem o ukaranie bez przeprowadzenia rozprawy.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Podstawy prawne i faktyczne wystąpienia z wnioskiem o ukaranie. 2. Podmioty uprawnione do występowania z wnioskiem o ukaranie. 3. Wymogi formalne wniosku o ukaranie. 4. Zasady sporządzenia konkluzji wniosku o ukaranie. 5. Przesłanki wystąpienia z wnioskiem o ukaranie bez przeprowadzenia rozprawy.	2	wykład	W oparciu o kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, omów podstawy prawne i faktyczne sporządzenia wniosku o ukaranie. Wymień i scharakteryzuj podmioty uprawnione do występowania z wnioskiem o ukaranie. Omów wymogi formalne sporządzania wniosku, elementy konkluzji wniosku o ukaranie, zaprezentuj wzorcowo sporządzony wniosek o ukaranie. Omów sytuacje procesowe występowania z wnioskiem o ukaranie bez przeprowadzenia rozprawy.

TEMAT NR 30: Postępowanie przyspieszone

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- określić sposób postępowania ze sprawcą wykroczenia objętego postępowaniem przyspieszonym,
- wskazać uprawnienia przysługujące zatrzymanemu.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Istota i cele zastosowania postępowania przyspieszonego. 2. Prawa i obowiązki zatrzymanego do postępowania przyspieszonego.	1	wykład	Przedstaw istotę i przesłanki postępowania przyspieszonego. Omów specyfikę zatrzymywania sprawcy wykroczenia objętego postępowaniem przyspieszonym. Przedstaw sposób poinformowania osoby o zastosowaniu wobec niej trybu przyspieszonego.

TEMAT NR 31: Postępowanie policjanta w sytuacjach kryzysowych

CELLE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- wskazać postępowanie Policji w zależności od rodzaju katastrofy naturalnej i awarii technicznej,
- omówić procedury postępowania w sytuacji uzyskania informacji o możliwości zaistnienia zagrożenia o cechach aktu terrorystycznego,
- scharakteryzować zakres działań podejmowanych przez Policję w ramach zabezpieczenia imprez masowych.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Zadania realizowane przez Policję w sytuacji zaistnienia katastrofy naturalnej, awarii technicznej na poszczególnych etapach alarmowania i ostrzegania, działań porządkowych, bezpośrednich działań ratowniczych, przywracania stanu pierwotnego.	2	wykład, pogadanka	W oparciu o konkretne przykłady scharakteryzuj zadania realizowane przez Policję w sytuacji zaistnienia katastrofy naturalnej i awarii technicznej na poszczególnych etapach alarmowania i ostrzegania, działań porządkowych, bezpośrednich działań ratowniczych, przywracania stanu pierwotnego.
2. Przykładowe techniki kontrolowania stresu.	2	wykład, pogadanka	W oparciu o konkretne przykłady scharakteryzuj zadania realizowane przez Policję w sytuacji zaistnienia katastrofy naturalnej i awarii technicznej na poszczególnych etapach alarmowania i ostrzegania, działań porządkowych, bezpośrednich działań ratowniczych, przywracania stanu pierwotnego. Omów przykładowe techniki kontrolowania stresu przed, podczas i po zdarzeniu, z uwzględnieniem specyfiki danej sytuacji. Omów ze studentami wskazania dotyczące obowiązku policjanta sprawowania opieki nad ofiarami tragedii.
3. Opieka nad ofiarami tragedii.			
4. Terroryzm.			
5. Zabezpieczanie imprez masowych.	3	wykład	Omów terroryzm oraz podaj algorytm postępowania w sytuacjach zdarzeń o cechach aktu terrorystycznego. Omów i szczegółowo scharakteryzuj pojęcia: impreza masowa, impreza masowa o podwyższonym ryzyku, organizator imprezy masowej. Omów zakres obowiązków i uprawnień służb porządkowych organizatora imprezy masowej, specyfikę działań

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
			ochronno-porządkowych podejmowanych przez Policję w ramach zabezpieczania imprez masowych. Zwróć w szczególności uwagę na stosowanie środków przymusu bezpośredniego adekwatnych do zaistniałego zagrożenia oraz sprawną i dynamiczną realizację zadań.

TEMAT NR 32: Patologie społeczne i zjawisko przestępczości nieletnich

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- określić podstawowe uwarunkowania zachowań patologicznych,
- rozróżnić i scharakteryzować wybrane zjawiska patologii społecznej,
- określić wpływ patologii na przestępczość,
- wskazać sytuacje i fakty stwarzające dla małoletniego zagrożenie demoralizacją,
- odróżniać czyny karalne od innych czynów zabronionych,
- omówić prawny i społeczny obowiązek zawiadomiania o czynach karalnych i przejawach demoralizacji nieletnich.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Pojęcia z zakresu patologii społecznych. 2. Uwarunkowania zachowań patologicznych. 3. Charakterystyka zjawisk patologii społecznych. 4. Związki zjawisk patologii z przestępczością.	3	wykład, dyskusja, pogadanka	Omów pojęcia z zakresu patologii społecznych, (patologia społeczna, dewiacja, przestępczość, prostytucja, narkomania, alkoholizm, subkultura, sekta destrukcyjna). Doprowadź do wypracowania katalogu czynników indywidualnych, środowiskowych i społecznych warunkujących zachowania patologiczne. Wykorzystując aktualne dane statystyczne, scharakteryzuj zjawiska patologii społecznych (dynamika, rozmiar, geografia i struktura). Zaakcentuj powiązanie zjawisk patologicznych z przestępczością.
5. Pojęcia: „demoralizacja”, „czyn karalny”, „miejscowość”, „mediacja”. 6. Społeczny obowiązek zawiadomiania o przejawach demoralizacji i o czynach karalnych. 7. Prawny obowiązek zawiadomiania o czynach karalnych ściganych z urzędu.	1	wykład, pogadanka	Przedstaw sytuacje i fakty stwarzające dla małoletniego zagrożenie oraz opisz zachowania małoletnich świadczące o ich demoralizacji. Omów istotę społecznego i prawnego obowiązku zawiadomiania o przejawach demoralizacji i o czynach karalnych. Zaakcentuj odrębność postępowania w sprawach nieletnich w stosunku do postępowania karnego.

TEMAT NR 33: Stosowanie siły fizycznej jako środka przymusu bezpośredniego

CELE: Po zrealizowaniu tematu student będzie potrafił:

- wskazać miejsca wrażliwe na uderzenia i kopnięcia,
- przyjąć pozycję walki oraz poruszać się w niej,
- zastosować ciosy rękami i obrony przed nimi,
- zastosować kopnięcia i obrony przed nimi,
- wykonać pady i przewroty,
- wykonać rzuty i podcięcia oraz obalenia.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Postawy i sposoby poruszania się w walce: - miejsca wrażliwe na ciele człowieka narażone na ciosy i kopnięcia, - pozycja walki, - poruszanie się w pozycji walki (dystansowanie).	2	pokaz ćwiczenia	Zapoznaj studentów ze specyfiką aktywności miejsc wrażliwych podczas zadawania uderzeń i kopnięć w czasie walki w dystansie i półdystansie. Omów punkty wrażliwe w strefie: dolnej(nogi), środkowej(tułów), górnej(szyja i głowa). Zaprezentuj i omów, a następnie przeprowadź ćwiczenia pozycji walki, zwracając uwagę na: ustawienie nóg i rozłożenie ciężaru ciała, wyprofilowanie tułowia i ułożenie głowy, ułożenie rąk. Zaprezentuj i omów, a następnie naucz studentów poruszania się w walce: krokami, gdzie ruch rozpoczyna noga kierunkowa w sposób dynamiczny z zachowaniem pozycji walki.
2. Ciosy rękoma i obrona przed nimi: - ciosy proste, - ciosy sierpowe, - ciosy z dołu, - unik prosty w dół, - unik w prawo i unik w lewo, - uniki rotacyjne, - obrona rękami (zasłona).	6	pokaz ćwiczenia	Podczas nauczania ciosów rękoma zwróć uwagę na: właściwą pracę całego ciała przy zadawaniu ciosu, wprowadzanie ciosów z pozycji walki i powrót do pozycji po ciosie, umiejętność uderzania podczas poruszania się, łączenie uderzeń w serie i kombinacje. Uczyć obrony przed uderzeniami akcentuj konieczność: poruszania się w pozycji walki (dystansowanie), balansu tułowia (uniki) z gardą pojedynczą i podwójną, obserwacji (nie zamykać oczu) i analizy sytuacji, kontrataku.

Zagadnienia	Czas	Metoda	Wskazówki do realizacji
3. Kopnięcia i obrona przed nimi: - kopnięcie frontalne, - kopnięcia okrężne, - obrona przed kopnięciami poprzez blokowanie nogami, - obrona przed kopnięciami poprzez blokowanie rękami.	6	ćwiczenia, pokaz	Podczas uczenia kopnięć zwróć uwagę na: prawidłowe ustawienie stopy nogi podporowej, ułożenie stopy nogi kopiącej, prawidłowy ruch wahałdłowy podudzia, prawidłowe wychylenie tułowia, właściwe ułożenie rąk, wyprawadzanie kopnięcia z pozycji walki i powrót do pozycji po kopnięciu. Ucząc obrony przed kopnięciami zwróć uwagę na: dystansowanie, obronę nogami strefy dolnej, obronę strefy środkowej i górnej rękoma trzymanymi w gardzie.
4. Sposoby sprowadzania do parteru: - pady i przewroty, - rzut biodrowy, - podcięcia, - obalenia z chwytu za głowę i nogi.	8	ćwiczenia	Ucz padów i przewrotów opierając się na metodyce judo. Podczas nauczania rzutów i obaleń zwróć uwagę na: prawidłowe ustawienie rzucającego do rzucanego, prawidłowy chwyt, wychylenie środka ciężkości rzucanego w odpowiednim kierunku, prawidłowe wejście do rzutu i ustawienie nóg, rzut w odpowiednim kierunku.